

KLUBOVÁ PUTNA

Večer se sci-fi — prosinec + úvodník

Tak se nám to nějak sešlo, že jsme se tradiční první pátek v prosinci nesešli. Ukazuje se, že tradiční první pátky v měsíci přestaly většinou zdravého jádra našeho klubu vyhovovat, a tak jsme se rozhodli změnit termín (a koneckonců i místo) konání Večerů se sci-fi. Od nynějška jím je tedy druhá středa v měsíci (v 18:00), což jsme si vyzkoušeli nanečisto už v prosinci. A když už jsme byli u těch změn, nezůstalo u jediné. Další významnou novinkou je nové místo našich schůzek. Stal se jím byt Zdeňka Randy, který nám ochotně nabídl prostory svého bydliště (a v létě snad i místo za domem k pořádání táboráků).

A tím samozřejmě změny neskončily. Další z nich na vás kouká z titulní (a vlastně i ze všech ostatních) stránky našeho fanzinu. Tím vám zároveň odpovídám na otázku, co se stalo se starými dobrými Troskami. Neschovaly se, umřely. Trosky jsou mrtvy, ať žije **Putna**! Ke změně názvu jsem zavdal podnět já, protože si myslím, že po všech těch událostech, který náš zpravodaj potkaly, by už nebylo dobré nazývat je Troskami. A proč **Putna**? Inu proto, že jsme si podrželi tradici založenou naším prvním zpravodajem, kterážto spočívá v pojmenování časopisu po jedné ze zříčenin našeho kraje. Michalovická putna – jak se nyní říká zříčenině michalovického hradu, ze kterého zbyla vlastně jen jediná věž – totiž v dobách největšího rozkvětu našeho kraje byla sídelním místem pánů a vládců Mladoboleslavska. A také je mnohem blíže městu než 20 km vzdálené Trosky, protože Michalovice už jsou nějaký ten pátek jeho součástí.

Od nynějška tedy začíná vycházet **Putna**, která by měla navázat na většinu dobrých tradic založených Troskami. Formát zůstává prozatím nezměněn, zrušili jsme ovšem tvrdé desky a obrázky na obálce. Z jistých důvodů se značného omezení dočkala rubrika věnovaná překladům světových povídek (i když hned do prvního čísla se nám podařilo sehnat souhlas k uveřejnění jedné povídky). Chystáme také občasně zařazování rubriky „Přeložte si sami“, kterou znají čtenáři

z příležitostné přílohy Trosok jménem Náměsíčník. Mění se také způsob distribuce, kdy kromě klasické tištěné podoby bude **Putna** šířena také v elektronické formě. Prozatím ve formátu RTF na internetové adrese uvedené v tiráži každého čísla. Uvažovali jsme i o nějaké bližší distribuční spolupráci s Interkmem, tato otázka ovšem je natolik složitá, že ji pravděpodobně nakonec pošleme k ledu.

A to stále ještě není všechno. Vzhledem k tomu, že si náš dosavadní šéfredaktor založil rodinu (dodatečně blahopřejeme k oběma přírůstkům), zřekl se své náročné úlohy. A protože já jsem funkci šéfredaktora odmítl a žádný další zájemce se nenašel, vytvořili jsme kolektivní orgán, který bude mít na starosti další chod fanzinu.

A teď ještě pár slov o Večeru. Kromě výše nastíněných témat jsme samozřejmě probírali i spoustu jiných věcí. Zvažovali jsme možnost vydání všech ročníků Trosok na CD ve formátu Zoner Context. A protože cédečko je dost velké, uvažovali jsme, co dalšího bychom na ně mohli dát, aniž bychom tím zároveň porušili nějaká autorská práva. Volba padla na knižně-autorskou databázi, kterou udržuje a neustále rozšiřuje ZdRaMB. Vyžádá si to ovšem nějaké úpravy.

Probírali jsme také zájem o naši soutěž, jejíž uzávěrka bude koncem března. Otázku jsme uzavřeli konstatováním, že ještě musíme všem případným zájemcům celé vyhlášení zopakovat. A pokud stihneme uzávěrku Ikarie 3, chtělo by to asi zkusit i tam. Snad to nakonec vyšlo.

Seš referoval o nedávno otevřené hvězdárně a přislíbil zajištění článků informujících o zajímavých úkazech na obloze pro každý měsíc. Uvidíme, jak se spolupráce s hvězdárnou vyvine.

Diskuzní blok obstarala výměna názorů na proutkaře a proutkaření jako takové. Dospěli jsme k závěru, že je to zcela normální jev, nad kterým se není třeba nijak pozastavovat. Podobnými schopnostmi je obdařen každý člověk, někdo je ovšem citlivější než ostatní. A to je zatím všechno.

Doblinova přednáška

(Doblin's Lecture)

Allen Steele

Svěží podzimní noc v areálu Středozápadní univerzity. Chladný vánek provoněný borovými šiškami a nadcházející zimou jemně šelestí v korunách holých stromů a prohání suché listí po pěšinách vedoucích k hlavní posluchárně. Z gotických oken vyzařuje světlo, zatímco poslední hlouček studentů a členů učitelského sboru spěchá k hlavnímu vchodu. Dnes večer zde má jako host vystoupit slavný řečník; nikdo nechce přijít pozdě.

Na volné ploše postává hrstka studentů; někteří drží protestní transparenty, další se pokoušejí rozdávat letáky každému, kdo si je vezme. Žluté fotokopie jsou rozebírány a letmo čteny, potom zastrkávány do kapes nebo muchlány a odhazovány do odpadkových košů; na transparenty se sice lidé dívají, avšak většinou je ignorují.

Plakát přilepený nad otevřenými dvojitými dveřmi hlásá, že není v žádném případě dovoleno vnášet fotoaparáty, videokamery ani kazetové magnetofony. Hned za dveřmi proudí dav kordónem bezpečnostní služby sestavené z policejních příslušníků ve výslužbě najatých na tento večer. Kontrolují studentské průkazy, otevírají zavazadla, přejíždějí lidem bzučícími detektory kovů nad hrudníkem, pažemi a nohama. Všichni, kteří u sebe mají kovové předměty větší a nebezpečnější než svazky klíčů, brýle nebo propisky, jsou vykazováni ven. Odpadkový koš za strážnými je zcela zaplněn perořízky, otvíráky, zapalovači a nádobkami se slzným plynem, které tam odhodili ti, kteří se s nimi raději rozloučili, než by se hnali zpět do svých pokojů na koleji nebo automobilů, a tím riskovali, že přednášku zmeškají. Míst k sezení není nekonečně mnoho a bylo oznámeno, že nikomu nebude dovoleno stát nebo sedět v uličkách.

Dva studenti, členové protestující školní organizace, která se staví proti dnešní prezentaci, jsou přistiženi s látkovými transparenty, které měli skryté pod bundami. Jsou vyvedeni ze dveří policisty, kteří jejich transparenty odhodili do koše, aniž by je četli.

Sál má kapacitu 1.800 sedadel a všechna jsou obsazena. Scéna zeje prázdnotou, až na pódium u jedné strany a dubové křeslo s nepohodlným opěradlem stojícím uprostřed pódia. Nohy křesla jsou důkladně přišroubovány k podlaze, opěrky jsou

vybaveny kovovými pásky, z nichž po stranách volně visí řemínky. Všem je zřejmá jeho letmá podoba s věžeňským elektrickým křeslem.

Čtyři státní policisté stojí klidně po obou stranách scény. Několik dalších jich je rozmístěno v zadní části haly, stojí tam s rukama založenými na prsou a palci vraženými za služební opasky, na kterých mají zavěšeny revolvery, obušky a nádoby se slzným plynem. Hodně lidí tiše poznamenává, že je to poprvé po dlouhé době, co je posluchárna plně obsazena a z nikoho není cítit marihuana.

Deset minut po osmé světla v sále pohasnou a místnost potemní, až na pár bodových reflektorů namířených na scénu. Hučení hlasů utichne, když děkan fakulty sociologie – odměřeně vypadající akademik těsně po padesátce, s řídkými šedými vlasy a chladnými očima – vystoupí zpoza opony v levé části scény a svižně projde kolem policistů k pultíku.

Děkan sklání zrak k lístečkům, které má v ruce, když se představuje, potom věnuje pár chvilku informaci posluchačstvu, že dnešní mluvčí nebyl na univerzitu pozván kvůli zábavě, ale zejména jako hostující přednášející pro Sociologii 450, Sociologii 510 a Sociologii 525. Jeho studenti, kteří obsadili nejlepší místa v prvních šesti řadách, se snaží příliš se nenaparovat, když si otevírají poznámkové bloky a cvakají propiskami. Oni patří mezi těch pár vyvolených, těch, kteří jsou zde proto, aby se něco naučili; profesor zchladí jejich čerstvě nabytý pocit důležitosti připomínkou, že závěry z dnešní přednášky mají být odevzdány do úterka do desáté hodiny.

Profesor dále sděluje posluchačům, že v průběhu úvodní řeči hostujícího mluvčího nebudou dovoleny žádné poznámky ani dotazy a že každý, kdo jakýmkoli způsobem naruší přednášku, bude vyveden ze sálu a pravděpodobně bude zadržen. To vyvolá v posluchačstvu mírné pobouření, které děkan jemně uklidní oznámením, že na otázky a odpovědi dojde v další části večera, během které se budou moci posluchači ptát, pokud to čas a okolnosti dovolí.

Děkan teď vypadá poněkud nespokojen. Stísňeně si prohlíží kartičky, jako kdyby právě probíhala fakultní noc pokru a on dostal špatné karty. Dodává (nyní o trochu tišeji a s patrným váháním), že poté,

co hostující mluvčí skončí svou přednášku a až se naplní čas i části věnované otázkám a odpovědím, může dojít i na zvláštní ukázkou. Pokud to čas a okolnosti dovolí.

Šum v sále znovu zesílí. Reptání, šepot, ojediněle tlumený smích; rychlé pohledy stranou, pozvednutá nebo pokrčená obočí, temná zamračení, několik úsměvů spěšně zakrytých dlaněmi. Policisté na scéně zachovávají stoický klid, ale můžete si povšimnout tékajících očí vystřelujících do prostoru.

Děkan ví, že nemusí hostujícího řečníka představit, protože jeho reputace jej předchází a jakákoli další poznámka, kterou by pronesl, by byla v nejlepším případě triviální, v nejhorším trapná. Místo toho se prostě otočí a vykročí pryč ze scény.

Potom se zastaví. Na krátký okamžik mu z tváře vyzařuje zoufalství – ba dokonce neskrývaný strach –, když zachytí pohledem cosi těsně za opouhou na levém křídle. Potom se otáčí a odchází, teď mnohem rychleji, opačným směrem, dokud nezmi-ží za dvěma policisty stojícími napravo.

Chvilu mrtvého ticha. Potom na scénu vstupuje Charles Gregory Doblin.

Je to velikán – téměř sto devadesát centimetrů, s podsaditou stavbou někoho, kdo strávil většinu svého života těžkou prací a teprve přednedávnem ztloustl – jeho tvář, i když na první pohled brutální, je nicméně laskavě a podivně jinošská, jako někoho dospělého, kdo se nikdy nerozloučil s určitou částí svého dětství. Ten typ člověka, kterého si dokážete snadno představit přestrojeného na Vánoce za Santa Klause, aby donesl hračky do dětského útulku, a který by s potěšením dělal dětem koníčka nebo který by kdykoli byl ochoten přispěchat vám na pomoc při roztláčování auta nebo pomohl nějaké stařence v sousedství s nákupem. Ostatně, když byl před několika lety v jiném městě zadržen a obviněn z vraždy devatenácti mladých černochů, lidé, kteří žili v jeho okolí, v té své čtvrti bílých ze střední třídy, byli přesvědčeni o tom, že policie se dopustila závažného omylu.

A to do té doby, dokud agenti FBI nenašli v jeho sklepech odřezané uši jeho obětí naložené v patentních zavařovačkách a dokud je jeho příznání nedovedlo k devatenácti neoznačeným hrobům.

A teď je tady: Charles Gregory Doblin, pomalu kráčející po scéně, s papírovými deskami zasunutými pod paži.

Je oblečen do modré vězeňské kombinézy a je těsně následován státním policistou, který svírá elektrický obušek; jinak by ale mohl být sportovním hrdinou, významným vědcem, slovným spisova-

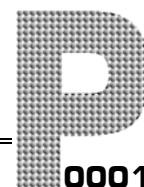
telem. Pár lidí začne automaticky tleskat, potom si náhle uvědomí, že toto je jeden z případů, kdy potlesk není na místě, a nechá ruce klesnout zpět do klína. Několik mladých hejsků vzadu souhlasně hvízdá a jeden z nich pokřikuje cosi o zabíjení negrů, dokud si na ně tři policisté – z nichž dva jsou, ne náhodou, černí – nedošlápou. Jsou vyvedeni ze dveří dokonce ještě předtím, než Charles Gregory Doblin usedne; jestliže je tento vrah slyšel, nic v jeho tváři to nedosvědčuje.

Ostatně, v jeho tváři se nezračí vůbec nic. Pokud snad posluchači očekávali ten temný pohled, který se upíral do přístroje jednoho fotoreportéra, když byl v den své obžaloby před čtyřmi roky veden do budovy federálního soudu, a který byl opatřen titulkem „Oči vraha“ – teď jej nevidí. Jestliže očekávali onen bohabojný pohled podle vlastních slov znovu narozeného křesťana zpovídáného v průběhu tohoto roku v *Jednadvacíte* a *Na vlastní oči*, neviděli ani ten.

Tvář zabijáka je zcela bez výrazu. List nepopsaného papíru. Klidné a pusté moře. Černá díra ve středu vzdálené galaxie. Prázdnota. Chlad. Pustina.

Vrah usedá do tvrdého dřevěného křesla. Policista mu podává bezdrátový mikrofon a potom zaujímá pozici za křeslem. Pásky na opěrkách jsou volné, řemínky zůstávají viset. Ubíhají dlouhé chvíle, když si otevírá na klíně desky, potom Charles Gregory Doblin – v žádném případě na něj nikdo nemůže myslet jako na Charlieho Doblina, jak to kdysi dělávali jeho sousedi, ani Chucka, jak mu říkali jeho zesnulí rodiče, ani pana Dobbse, jako těch devatenáct mládenců v posledních hodinách svého života; je to celé jméno, jak je uvedeno v bezpočtu novinových článků, a nic jiného – Charles Gregory Doblin začíná mluvit.

Hlas má velmi jemný; zaznívá z něj lehce skřipavý severovýchodní přízvuk, nyní vysoký, se sotva skrývanou nervozitou, ale jinak poměrně příjemný. Hlas k vyprávění pohádek na dobrou noc nebo dokonce k pronášení něžných slůvek k milence v posteli, i když podle všeho zůstal Charles Gregory Doblin paníkem po celou dobu svých třiceti šesti let strávených na svobodě. Těše děkuje univerzitě, že ho sem tento večer pozvala, aby pronesl svou řeč, a dokonce vyvolá mezi posluchači pokuckávání, když vychvaluje zaměstnance menzy za miskou čili a grilovaný sýrový sendvič, které povečeřel za scénou. Neví, že univerzitní menza je neoblíbená pro špatnou kvalitu jídel, a nejspíš se mu ani nedoneslo, že kuchaři mu do čili naplivali těsně předtím, než bylo dopraveno do přednáškového sálu.

Potom začíná nahlas číst z těch šesti listů strojopisu s řádkováním jedna, které má na klíně. Je to poměrně dlouhý proslov, přednes má dosti monotónní, ale jeho dikce je školená a téměř dokonalá. Vypráví o dětství v asociální rodině: matka alkoholická, která jej obvykle nazývala hovnousem, a rasistický otec, který jej bezdůvodně bil. Vypráví o tom, že často musel jíst konzervované žrádlo pro psy, které si ohříval v pánvi na přenosném grilu na dřevěné uhlí na záchodě, protože jeho rodiče si nemohli dovolit nic lepšího, a o tom, jak chodil do školy v předměstské chudinské čtvrti, kde si z něj ostatní děti utahovaly kvůli jeho velikosti a dětin-skému šišlání, kterého se zcela zbavil teprve když už byl dávno dospělý.

Popisoval odpoledne, kdy byl napaden třemi černými výrostky, kteří ho nemilosrdně zbili jen proto, že byl velké, přihlouplé, bílé dítě, které mělo tu smůlu, že si při návratu domů ze školy zkrátilo cestu jejich uličkou. Hlas mu nezakolísá, když se zmiňuje o tom, že ho otec týž večer zbil také, ještě hruběji, protože jeho syn dovolil nějakým negrům, aby nad ním měli vrch.

Charles Gregory Doblin vypráví o své celoživotní nenávisti k černochům, kterou byl ještě posedlejší, když dospěl: krátké zapletení se s Klanem a Bratrstvem árijských národů, než dal těmto hnutím za nadřazenost bílých vale, když dospěl k závěru, že se věnují jen slovům a ne činům; dozvěděl se, že někteří vojáci ve Vietnamu sbírali uši rákosníků, které zabili; ta noc před devíti lety, kdy se z náhlého popudu cestou domů z práce v elektronické továrně změnil, když svezl šestnáctiletého černého chlapce stopujícího cestou domů.

To vyvolá mezi posluchači rozruch. Překřížené nohy se narovnají a překříží opačně. Ruce vedou pera po papíru. Osmnáct set párů očí shlíží tmou na muže na scéně.

V posluchárně vládne mrtvolné ticho, když vrah čte jména devatenácti mladíků, které zabil v průběhu pěti let. Kromě toho, že byli černí a žili v černošských čtvrtích roztroušených po stejném velkém městě, měli jeho oběti jen pár společných jmenovatelů. Někteří byli obyčejní grázlci, jeden byl pouličním prodávčem drog a dva byli bezdomovci hledající milodary, on ale také zavraždil středoškolskou basketbalovou hvězdu, vítězného uchazeče o státní školní stipendium právě přijatého na Yale, budoucího rappera, který zpíval v chrámovém sboru, nadějného kreslíře komiksů a patnáctiletého chlapce, který živil svou rodinu tím, že po škole pracoval ve dvou zaměstnáních. Všichni měli tu

smůlu, že potkali a dali se do řeči s takovým nonšalantním bílým sekáčem, který měl peníze na fet, pivo nebo pizzu; šli s ním do nějaké postranní uličky nebo do zaparkovaného auta nebo na nějaké jiné místo skryté před zraky lidí a potom udělali tu chybu, že dovolili panu Dobbsovi, aby si stoupl za ně na jeden kratičký, osudový okamžik... až do oné noci, kdy se jednomu chlapci podařilo uprchnout.

Auditorium poslouchá, když muž říká, že lituje těch hrůz, které napáchal, když vysvětluje, že byl tehdy nepřičetný a nevěděl, co dělá. Dovolí mu citovat z Bible a někteří dokonce sklánějí hlavy, když nabízí modlitbu za duše těch, které zavraždil.

Charles Gregory Doblin poté zavírá desky a klidně sedí, s rukama založenýma na břicho, s nohou přes nohu, s hlavou lehce předkloněnou a s očima ve stínu. Po nějaké chvíli přichází zpět na scénu děkan; zaujímá pozici za pultíkem a oznamuje, že nadešla chvíle otázek a odpovědí.

První otázka přichází od nervózní mladé dívky uprostřed třetí řady: ostýchavě zvedá ruku a poté, co ji děkan vyzve, se zeptá zabijáka, jestli má ze svých zločinů nějaké výčitky. Ano, odpovídá on. Ona čeká, že bude pokračovat, když se tak nestane, zase si sedá na místo.

Následující otázka přichází od černošského studenta o kus dál v hledišti. Vstává a ptá se Charlese Gregoryho Doblina, jestli zabil těch devatenáct kluků hlavně proto, že byli černí nebo prostě proto, že mu připomínali ty mladíky, kteří jej tehdy napadli. Charles Gregory Doblin znovu pouze odpoví ano. Student se ptá vraha, jestli by ho zabil, protože je černý, a Charles Gregory Doblin odpovídá, že ano, nejspíš by to udělal. A zabil byste mě teď? Ne, to ne. Student usedá a načmárá si několik poznámek.

V auditoriu se zvedají další ruce; děkan postupně nechává studenty klást otázky. Viděl ten televizní film natočený podle jeho zločinů? Ne, neviděl; v oddělení věznice s nejvyšší ostrahou není televizor a on se o tom filmu dozvěděl teprve poté, kdy byl odvysílán. Četl knihu? Ne, nečetl, ale slyšel, že to byl bestseller. Setkal se s nějakými členy rodin svých obětí? Ne osobně, pomineme-li, že je během svého procesu zahlédl v soudní síni. Pokusili se někteří setkat se s ním? Obdržel několik dopisů, ale kromě toho od jedné matky, která mu poslala Bibli, mu nebylo dovoleno číst žádnou korespondenci od příbuzných obětí. Co dělá ve vězení? Čte Bibli, kterou dostal, maluje a modlí se. Co maluje? Krajinky, ptáky, vnitřek své cely. Pokud by mohl prožít celý svůj život znovu, co by udělal jinak? Stal by se řidičem nákladáku, možná knězem. Dostane za tuto

návštěvu zapláceno jako přednášející? Ano, ale většina z toho jde na nadaci pro rodiny jeho obětí a zbytek putuje státu na cestovní výlohy.

Celou tu dobu zůstává jeho pohled upřen na místo mezi kolony, jako kdyby četl z nějakého neviditelného napovídacího zařízení. A to až do té chvíle, než se ho jakýsi esteticky se tvářící mladý muž v desáté řadě zeptá, poměrně šibalským hlasem, jestli prožíval nějaké autoerotické uspokojení, když páchal ty vraždy – třeba erekci? nebo prchavou vidinu svého otce? – v tu chvíli Charles Gregory Doblin zvedne zrak, aby se setkal s pohledem onoho tazatele. Bezhlesně zírá na bledého mladíka velmi dlouhou dobu, ale neřekne nic, dokud si student zase nesedne.

Tuto poslední otázku následuje vzrušený šepot, žádná další ruka se nezvedá. Děkan přerušuje ticho oznámením, že část věnovaná otázkám a odpovědím právě skončila. Poté pohlíží na jednoho ze strážných stojících po stranách, který mu lehce přikývne. Teď bude následovat krátká patnáctiminutová přestávka, pokračuje děkan, potom bude program pokračovat. Zaváhá, pak dodává, že jelikož zahrnuje určitou demonstraci, která může negativně zapůsobit na posluchače, tohle by mohla být ta pravé chvíle, aby tito lidé odešli.

Charles Gregory Doblin se zvedá z křesla. Stále odmítá pohlédnout přímo do davu a nechává státního policistu, aby jej vyvedl za scénu. Několik lidí v posluchárně sebevědomě zatleská, potom scénu zakryje zřídkka užívaná šedá opona.

Když se opona znovu po patnácti minutách rozevře, jen hrstka sedadel v auditoriu je prázdná. To uprostřed scény není.

V křesle, které předtím zahříval Charles Gregory Doblin, teď sedí vysoký, vychrtlý mladý černoch. Má na sobě vězeňskou kombinézu podobnou té, kterou měl i jeho předchůdce, ruce má připraveny k opěrkám a tělo má zajištěno ke kostře křesla koženými řemínky, které předtím volně visely dolů. Stojí za ním stejný policista, ale tentokrát má elektrický obušek dobře vidět, protože jej svírá oběma rukama před sebou.

Věžňovy oči jsou chladné hledáčky, které kloužou po posluchačích. Nikdo nedokáže snášet jeho pohled bez toho, aby nepocítil odpor. Zahlédne tu mladou ženu ve třetí řadě, která kladla otázku v předchozí části večera; jejich oči se na pár vteřin setkají a vězeň ohrne rty nahoru v dravčím úsměvu. Začne cedit skrz zuby nějakou vulgárnost, ale zmlkne, když mu policista přitiskne konec obušku k zádům. Dívka se schoulí v sedadle a odvrátí zrak.

Děkan se vrací k pultíku a představuje toho černošského mladíka. Jmenuje se Curtis Henry Blum, jsou mu dvacet dva roky, narodil se a vyrostl v témž městě. Blum spáchal svůj první trestný přešupek, když mu bylo dvanáct, kdy byl zadržen za prodávání cracku na školním hřišti; tehdy již byl členem gangu. Od té doby byl zavírán a propouštěn z nápravných zařízení pro mladistvé, převýchovných center a věznic se střední ostrahou a dostal flastry za přepadení, drogy, krádeže aut, vloupání, ozbrojené přepadení, znásilnění a pokus o vraždu. Občas byl usvědčen a odeslán do některého z nápravných ústavů, občas byl odsouzen k lehčím trestům a odkroutil si kratší čas, občas ho nechali jít pro nedostatek důkazů. Pokaždé, když byl odsouzen, neseděl více než osmnáct měsíců, než byl propuštěn nebo osvobozen a vržen zpět na ulici.

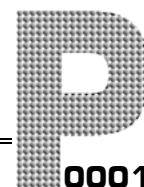
Před devatenácti měsíci Curtis Blum přepadl obchod se smíšeným zbožím v severní části města, který vlastnila a provozovala rodina přistěhovalců z Jižní Korey. Blum měl na mušce matku, otce i mladistvou dceru, když vybíral pokladnu a cpal si do kapes dvě lahve silného vína. Rodina klečela na podlaze a prosila jej, aby byl milosrdný a prostě odešel, on je ale stejně zastřelil, spolu s jedním jedenáctiletým klukem ze sousedství, kterého poslala matka koupit nějaké krmivo pro kočku a pivo, a který měl tu smůlu, že vstoupil do dveří právě ve chvíli, kdy byl Blum na odchodu. Nechtěl zanechat žádné svědky a nebo se mu prostě jen ten večer chtělo zabít lidi.

Zásahová jednotka policie našla Bluma po dvou dnech v domě jeho babičky. Nebylo těžké ho objevit; i když se okamžitě na potkání chvástal před každým, koho znal, o tom, jak předešlého večera odkrouhнул tři žlutáky, byla to jeho babička, která zavolala policii. Také svědčila na přelíčení svého vnuka o šest měsíců později, kdy prohlásila, že ji pravidelně okrádal a bil.

Curtis Blum byl uznán vinným ze čtyř případů vraždy druhého stupně. Tentokrát proti němu stál soudce, který nevěřil na možnost nápravy; odsoudil Bluma k smrti. Od té doby zabíjí čas v cele smrti ve státní věznici s nejvyšší ostrahou.

Děkan odstoupí zpoza pultíku a přechází k místu, kde sedí vězeň. Ptá se Bluma, jestli má nějaké dotazy. Blum se ho ptá, jestli se s ním ta dívka ve třetí řadě chce vyspat. Děkan na to nijak nereaguje. Prostě se otočí a odchází pryč, aby znovu zmizel za oponou v levé části scény.

Curtis se nahlas směje, potom znovu pohlédne na ženu ve třetí řadě a zeptá se přímo jí, jestli se s ním chce

vyspat. Ona se začíná zvedat, aby odešla, což si Blum špatně vykládá jako ochotu k milostným hrátkám; i když ji častuje dalšími vulgárnostmi, jiná studentka ji chytá za paži a něco jí šeptá do ucha. Dívka se zarazí, znovu pohlédne na scénu a potom se zase posadí. Teď má ale ve tváři lehký úsměv, protože právě zahlédla něco, co Blum nevidí.

Curtis se chystá vykřiknout na dívku něco dalšího, když na něj dopadne stín. Zvedne zrak a zjistí, že hledí do tváře Charlese Gregoryho Doblina.

Zabít člověka je vlastně velmi snadné, pokud víte jak. Existuje několik jednoduchých způsobů, jak toho dosáhnout, které nevyžadují nože ani pistole, dokonce ani škrtdla či ostré předměty. Vlastně ani nemusíte mít velkou sílu.

Jediné, co potřebujete, jsou holé ruce a trocha té nenávisti.

To suché zaprašštění lámaného vazu Curtise Bluma provází studenty, kteří se sunou ven z posluchárny. Je to jako studený vítr, drsnější než ten, jenž prohání suché listí po prostranství před hlavním sálem, který je zahání zpět na koleje a do bytů.

Nikdo nebude této noci spát příliš dobře. Více než jen pár se jich probudí z noční můry, aby našli své povlečení nasáklé potem, a zvuk posledního Blumova výkřiku jim stále bude znít v uších. Ať se budou po zbytek svého života ubírat kamkoli, ať budou dělat cokoli, nikdy nezapomenou na to, čeho byli svědky tohoto večera.

O patnáct let později jedna postgraduální studentka sociologie na stejné univerzitě, v rámci výzkumu pro svou doktorandskou práci odhalí zajímavý fakt. Ze zkoumání dalšího života studentů, kteří se zúčastnili přednášky Charlese Gregoryho Doblina, a z rozhovorů s nimi nebo s jejich dosud žijícími příbuznými zjistí, že v podstatě žádný z nich nikdy nebyl zatčen pro trestný čin a ani jeden nikdy nebyl vyšetřován nebo uznán vinným ze zneužívání dětí, tyto statistické údaje jsou mnohem nižší než celostátní průměr populace podobného věku a společenského zázemí.

Ale to je stále ještě v budoucnosti. Toto je současnost:

V malé šatně za scénou sedí Charlie Doblin – už ne Charles Gregory Doblin, ale prostě Charlie Doblin, vězeň č. 7891 – na židli před toaletním stolem a hrbí se nad Bibli s oslíma ušima, kterou mu před několika lety poslala matka jedné z jeho obětí. Pohybuje bezhlese rty, jak čte

slova, kterým plně nerozumí, ale která dávají jeho životu nějaký smysl.

Dvojice státních policistů za ním kouří cigarety a tiše probírá dnešní přednášku. Jejich zbraně a pendreků zůstávají nepovšimnuty v pouzdrech, protože oni vědí, že ten člověk v téhle místnosti je naprosto neškodný. Přemítají nad tím, kolik zvratků bude muset být uklizeno z podlahy posluchárny a jestli ta dívka ve třetí řadě si později vzpomene, co vykřikovala, když nadešel ten velký okamžik. Vypadala dost šťastně, říká jeden policista, ale ten druhý vrtí hlavou. Ne, reaguje. Myslím, že byla našťavaná, protože zameškala skvělé rande.

Oba se pochechtávají, potom si všimnou, že se na ně Charlie Doblin mlčky ohlíží. Sklapni, pitomče, říká jeden z nich a Doblin vrací svou pozornost k Bibli.

Zachroptí vysílačka. Policista vytáhne sluchátko z poutka v bundě, zamumlá do něj a chvilku naslouchá. Dodávka čeká venku vzadu. Místní policie je připravena doprovodit je na mezistátní silnici. Kývne na svého společníka, který se otáčí k Charliemu, že je čas jít. Zabiják pokývne hlavou; pečlivě si založí místo v Bibli, potom ji zvedne spolu s proslovem, který četl dnes večer.

Nenapsal si tu řeč, ale pečlivě ji už mnohokrát četl a bude ji znovu číst zítra večer v jiné univerzitní posluchárně, jinému publiku, v jiném městě. A, jako pokaždé, zakončí svou přednášku coby veřejný popravčí.

Dnes večer někde jinde další obyvatel cely smrti nevědomě čeká na odplatu za své zločiny. Sedí sám ve své cele a vykládá si pasións nebo sleduje nějakou situační komedii v televizi z druhé strany mříží a možná se usmívá nad oznámením, že zítra touhle dobou bude vyvezen z věznice do jakési univerzity, kde bude mít proslov k bandě dětí, aniž by tušil, že to, co jej tam čeká, jsou oči a ruce Charlese Gregoryho Doblina.

Je to úloha, kterou si Charlie Doblin kdysi vyuchtával, potom k ní získal odpor, aby ji nakonec přijal jako předurčení osudu. Nemůže si stěžovat na to, co dělá; tohle je jeho osud a, koneckonců, dá se říct, že tohle je jeho pravé povolání. Je velmi dobrý v tom, co dělá, a jeho služby jsou stále žádané.

Stal se učitelem.

Charles Gregory Doblin odsune židli, vstane, otočí se a nechá státní policisty, aby mu na zápěstí a kotníky nasadili pouta. Potom se jimi nechá odvést k dodávce a na svou další přednášku.

Překlad: -jtp-

©1996 Allen Steele

Otištěno se souhlasem autora

KNÍŽNÍ PUTNA

Fantastická realita

Rafał A. Ziemiakiewicz není v naší zemi neznámý. Kromě sbírky povídek s názvem *Poklady stolinní*, zaměřené spíše do oblasti fantasy, se objevila jeho tvorba scifistická také v Ikarii. Shodou okolností zde nedávno vyšla i jedna z těch, které jsou obsaženy ve sbírce s poněkud dlouhým názvem *Červené koberce, odměřený krok*. Ziemiakiewicz je přes své poměrně mládí pravděpodobně nejlepším polským autorem orientovaným na science fiction. O jeho kvalitách svědčí i řada cen, které získává – prozatím jen – u našich severních sousedů.

Přesto by se autor – podobně jako jeho kolegové u nás – svým psaním neužil, a proto si na chléb ve zdejší vydělává coby politický komentátor v novinách a televizi. Své zkušenosti nasbírané v prostoru přetopeného evropského kotle přetavuje do vizí blízké budoucnosti, která ovšem není v jeho podání nijak zárná. Autorovy práce působí zdánlivě realistickým, ve skutečnosti značně skeptickým dojmem. Arabská expanze, vlny přistěhovalců migrující z východních částí starého kontinentu na západní, nesnášenlivost, vydírání, útlak, genocida. Tak by se dal stručně shrnout obsah jednotlivých povídek zde sestavených.

Když se to vezme kolem a kolem, vlastně není

Hodnocení: ****

Rafał A. Ziemiakiewicz: *Červené koberce, odměřený krok*. Obálka: Karel Soukup. AF 167, Kuřim, 1997. Brož., 226 stran, 129 Kč.

možno mluvit o čisté science fiction. Všechno to, co zde Ziemiakiewicz popisuje, se totiž už děje nyní, ovšem v podstatně užším měřítku. Autor se drží při zemi a fantastických prvků, jaké známe z hard SF, najdeme v jeho povídkách poskrovnu. Opět jde většinou pouze o rozvinutí technologií známých už teď. Při zasazení příběhů do nepříliš vzdálené budoucnosti vlastně ani nic jiného čekat nemůžeme. O to ovšem působí věrohodněji, protože se v nich dějí věci, které se klidně jednoho ošklivého dne mohou stát i vám.

Pokud se oprostíme od krabiček a přihrádek a pohlédneme na tuto sbírku ze strany literárního řemesla, můžeme s potěšením konstatovat, že autor se ve své práci vyzná. Dokáže vystavět dostatečně věrohodný příběh se vším, co k němu patří. Je vidět, že v povídkovém formátu už se naučil dobře chodit. Nemohu posoudit, jak vyniká na poli románovém, protože jsem prozatím neměl možnost přečíst si něco i v tomto rozsahu.

Knížku uzavírá doslov Pavla Weigela, který všechny povídky překládal. Máme možnost seznámit se zde se stručným autorovým životopisem, jeho bibliografií i s výčtem doposud získaných cen.

-jtp-

Dvojník

Knížka „Dvojník“ od R. A. Heinleina mě překvapila. Je to příběh mladého, nepříliš úspěšného, ale schopného herce Lorenza Smythe, který je angažován k neobvyklé práci: má se stát dvojníkem jednoho významného politika, pana Bonforta. Nejdříve chce odmítnout, ale shoda okolností jej přinutí ke spolupráci s týmem spolupracovníků pana Bonforta. Příběh má dramatický spád, stále se něco děje. Lorenzo úspěšně splní očekávaný úkol, ale příběh se komplikuje a dobrodružství pokračuje dál. Asi v polovině knihy čtenáři již zřejmě napadne, jaká by mohla být pointa příběhu. Příliš to však nevádí, protože kniha je napsána tak, že udrží čtenářovu pozornost až do konce. A to je dobře, protože definitivní rozuzlení se nachází až na třetí stránce od konce.

Heinlein ve svých knížkách někdy rozebírá některá speciální témata, která ho zaujala a jimiž se zřejmě více zabýval. V knize „Dvojník“ rozebírá otázky líčení a maskování, způsoby vtělení se do druhého a jeho co nejlepší napodobení. Jeho závěry jsou rozhodně zajímavé.

R. A. Heinlein má bohatou fantazii a občas se jí nechá unášet. Docela pěknou hříčkou jsou např. dva odstavce, v nichž píše o jazycích.

„Největší starosti mi dělala mart'anština. Jako většina herců jsem z mart'anštiny, venuštiny, zajupiterštiny a dalších jazyků pochytil dost na to, abych ten který jazyk dokázal simulovat v divadle nebo před kamerou. Ale valené a třepetavé mart'anštině souhláskysou pro lidská

P
0001

mluvidla nesmírně obtížné. Lidské hlasivky jsou podstatně méně pružné než mart'anský tympanus, a rádobý fonetický přepis dotyčných hlásek latinou jako *kkk* či *jjj* nebo *rrr* nemá se skutečným zněním víc společného než *G* ve slově *Gnu* s vdechovým mlaskem, který na začátku slova *Gnu* vysloví rodilý Bantuánek. Například *Jjj* asi nejvíce připomíná vítězný ryk basketbalového mužstva.“

„Lidské jazyky se dělí do čtyř typů: flektivní – jako třeba angloameričtina, izolační – reprezentovaný čínštinou, aglutinační – jež zastupovala například dnes již vymizelá turečtina a polysyntetický – kterým hovořili hlavně Eskymáci. K těmto typům teď přibýly další, mimozemské, z nichž mnohé jsou velmi odlišné a pro lidský mozek nepochopitelné –

Robert A. Heinlein: Dvojník, AFSF, 1997, překlad Robert Tschorn, obálka Martin Liseč, 191 s., 1. vydání.

jako například nerepetivní či emergentní venuština. Mart'anský jazyk je lidským jazykům naštěstí podobný alespoň strukturou. Běžná obchodní mart'anština je izolační a jedná se v ní jen o prosté konkrétní představy. Pozdrav například zní: „Já vidět ty.“ Spisovný jazyk je ovšem polysyntetický a velice formalizovaný, se zvláštním výrazem pro každou nuanci ve složitém systému odměn a trestů, závazků a dluhů. Na Bonforta to bylo skoro moc; Penny mi řekla, že ty zběsilé shluky puntíků, které Mart'ané označují jako písmo, četl celkem snadno, ale mluvenou vzdělaneckou mart'anštinou uměl jen několik set vět.“

Celkově je kniha velmi dobrá, určitě patří k tomu lepšímu, co Heinlein napsal.

ZT

Americký cizinec

Allena Steela znají čeští čtenáři díky Ikarii, Ivanovi Adamovičovi a mně. To my tři jsme se zasloužili o vydání autorovy novely *Smrt Kapitána Future*, která byla v roce 1996 oceněna Hugem. A díky mně se nyní můžete nejen stručně seznámit s prozatím poslední autorovou sbírkou povídek, ale zároveň si přečíst jednu z nich (pokud jste tak již neučinili), protože je to výše uvedená *Doblinova přednáška*. Ale konec sebechvály a hurá do díla.

Allen Steele je označován za nejlepšího autora hard SF poslední doby a něco pravdy na tom bude. V 11 povídkách publikovaných v letech 1993 – 1996 časopisecky nebo ve specializovaných antologiích zůstává sice autor i se svými hrdiny na Zemi, prostředí řádné SF však získává posunem do různé vzdálené budoucnosti. Jelikož si A. S. uvědomuje, že pouhé shrnutí publikovaných povídek do jedné sbírky by nemuselo někomu stačit, dopsal společnou předmluvu a před každou povídkou navíc seznamuje čtenáře se svými pohnutkami nebo s okolnostmi provázejícími vznik toho kterého příspěvku.

Ztracená v obchodním domě je lehce psychologicky laděné zamyšlení nad smyslem života mladých lidí, kterým nechybí nic jiného než trocha zájmu ze strany rodičů. Dívka ztracená ve virtuální realitě nakonec neví, co je jen zdání a co skutečnost.

Poslení štace Mudžilly si bere na paškál japonskou zálibu v robotech a americký způsob podnikání, který dokáže vydělávat v podstatě na všem.

Tento příspěvek je napsán formou kombinace rozhovorů, televizních scénářů a autorova vyprávění. Čtenář se postupně dozvídá historii jednoho bojového robota, který byl příliš velký na to, aby se k hodil k něčemu jinému než ke klasické americké show.

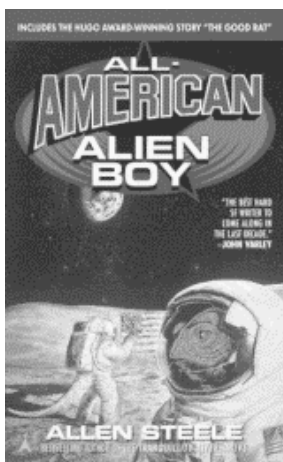
Lov Kválíka je humornou sondou do života lidí, kteří stojí na pokraji katastrofy světa. V tuto chvíli, kdy padají zábrany a přestávají platit zákony, se sejde skupina autorů při honu na jednoho svérázného kritika. Autor se v předmluvě sám vyznává, že je to jeho vyrovnání se s rádobýodbornými literárními recenzenty.

Lupiči v oblacích jsou zasazeni do historických reálií přelomu století, kdy došlo k prvnímu přepadení vzdušného plavidla. Záporní hrdinové zde překonávají poměrně chabá bezpečnostní opatření technickou a logistickou vynalézavostí.

Kňouralovo blues představuje policejní tým v akci při dopadení překupníka drog. Rameno zákona zde využívá dálkově ovládaných minirobotů v podobě pavouků, které mají za úkol zaznamenat pádné důkazy.

Navštivte Skalní město nás seznamuje se šťastným majitelem americké kosmické lodě, kterého štěstí pomalu opouští. Autor se zde zamýšlí nad myšlenkou, co by se mohlo stát, kdyby někomu na poli nouzově přistála kosmická loď.

2.437 krát UFO nad New Hampshire nás zavádí do městečka, kam se sjíždějí lidé obávající se únosu mimozemšťany. Většina obyvatel již údajně

měla s návštěvníky z jiných světů své zkušenosti, a proto se nechává dobrovolně monitorovat na každém kroku a dobrovolně setrvává v bezpečnostním okruhu, střeženém odborníky. Za celou dobu se samozřejmě žádné UFO neobjeví, to je ale celkem logické, když jsou tam na ně tak důkladně připraveni. Autor zde využívá formu zpravodajství nezaujatého novináře, který do městečka pracovně zavítá.

Mořský slimák *Jonathana Livingstona* je tak obrovský, že to až bere dech. Setkávají se s ním geologové pracující v atlantických podmořských dolech. Toto záhadné stvoření se znenadání vynoří z hlubin, aby po čase zase zmizelo neznámo kam. Něco nám tu po sobě ovšem zanechalo. A. S. představuje tohoto tvora jako zcela neškodného. Působí problémy vlastně jen svou velikostí, protože se před ním musí klidit všechno z cesty. Jinak ovšem lidi úmyslně neohrožuje.

Doblinovu přednášku můžete posoudit sami o pár stránek dříve, takže se zde o ní dále rozepisovat nebudu. Spolu s *Kválíkem* je považuji za nejlepší z této sbírky.

Dopis ze St. Louis nás zavádí k řece Mississippi do doby přistání Wellsových nepřátelských mimo-

Hodnocení: ****

Allen Steele: All-American Alien Boy. Obálka: Bob Eggleton. Ace Books, New York, 1996. Brož., 267 stran, 5,99 \$.

-jtp-

Vydlabanec

Danu Simmonsovi dá (nebo možná dalo v době psaní této knihy) podle mého názoru poměrně dost práce vystavět skutečný románový příběh. A tak si vypomáhá klasickou fíntou, která spočívá v tom, že napíše v podstatě několik povídek, které jsou vzájemně propojeny postavou hlavního hrdiny. Platí to nejen v případě *Vybloubeného muže*, ale i v prvních dílech mnohem slavnějšího *Hyperionu*.

Hlavní postavou je zvláště nadaný člověk. Jeremy Bremen dokáže číst myšlenky ostatních lidí. Skvělé, řeknete si okamžitě. Když se nad tím ovšem chvíli zamyslíte, pochopíte, jaká hrůza se za podobnou schopností skrývá. Je to fajn, pokud si můžete na přání zalovit v mysl svého šéfa a najít si tam nějaké tajemství, které vám pomůže přitlačit šéfa ke zdi. Určitě se to může hodit i při balení slečen i dam a našlo by se jistě spousta dalších příležitostí. Háček je ovšem v tom, že čtete myšlenky úplně všech a nedokážete tomu zabránit. Bremen si připadá jako v pekle až do doby, než

nalezne podobně „postiženou“ dívku, kterou si samozřejmě vezme za ženu. Prožívají spolu nepopsatelně krásné chvíle a spolu se také dokážou uzavřít před okolním světem.

Román začíná ve chvíli, kdy Bremenova žena umírá. A tím se spouští děsuplný kolotoč, který se prudce mění v jízdu na tobogánu šílenství. Hlavní hrdina za sebou spálí všechny mosty a vrhá se do světa ve snaze nalézt zapomenutí. Protože Amerika je velká, daří se mu narážet na nejrůznější typy lidí, se kterými mívá nejrůznější problémy.

Což o to, autor jednotlivé epizody graduje s rutinou vyprávěče napínáku. To jej také zřejmě vede k tomu, že ve chvíli, kdy se prchající šílenec příliš usadí, zamíchá jeho osudem natolik, že je třeba změnit nejen lokál, ale i město a zhusta i stát. Pod touto akční rouškou se ovšem skrývá další vrstva, která je určena těm vnímavějším z čtenářů.

Román by se s mírnou nadsázou nadsázkou dal nazvat spiritistickým.

P
0001

Nejde zde totiž o žádnou vědu ani techniku, ale zejména o duši. Bremen zápasí s tou svou, která není schopna vyrovnat se s fyzickou částí člověka. Autor se zde také zamýšlí nad existencí jakéhosi metasvěta/ráje, kam se odebírají lidé na konci své pozemské pouti. I když rozuzlení není nikterak originální a dalo by se nazvat až hollywoodsky prvoplánovým, zasazuje do čtenáře alespoň malé

Hodnocení: ***1/2

Dan Simmons: *The Hollow Man*. Obálka: Adrian Chesterman. Headline, Londýn, 1993. Brož., 376 stran, 4,99 £.

-jtp-

Chumelí se, chumelí...

Když se zhroutí počítačový program, zůstane vám po něm na obrazovce zrnění. Tak nějak se programuje ve světě budoucnosti vymalovaném Nealem Stephensonem v humoristicko-vzdělávacím románu s obtížně přeložitelným názvem *Snow Crash*. Autor se s naší budoucností nijak nemazlí. I když se v podstatě zajímá jen o USA, stačí nám to k tomu, abychom si dokázali sestavit tenhle nebarvotiskový obrázek celého světa.

Spojené státy jsou rozděleny na spoustu ministátek, které spadají do sfér vlivů významných korporací. Vše je zorganizováno na podnikatelském principu, kdy jednotlivé státy jsou spravovány podobně jako čítankový příklad sítě McDonald's. Významnou roli v tomto světě sehrává mafie, která se plně věnuje obchodu a podnikání vůbec. Jedním z hlavních zdrojů její obživy je totiž řetěz rychlých občerstvení, zejména rozvážka pizzy.

Autor samozřejmě nezapomíná ani na následníky světově proslulých CIA a FBI. Ta první je přeměněna na klasický komerční podnik, zatímco ta druhá zaměstnává spoustu nadmíru loajálních lidí, kteří pracují na zakázkách pro koho jiného, než je komerční sektor. Federální instituce tak přetrvávají hlavně díky zárukám, které mohou klientům poskytnout jedině ony.

Ani soudy a věznice už nejsou co bývaly, protože v každém z oněch státek platí jiné zákony, takže represivní složka známá z naší doby je zde málo platná. V těch „civilizovanějších“ částech světa, kde se ještě zavírá do vězení, jsou tyto kárné instituce provozovány opět na komerčním

Hodnocení: ***1/2

Neal Stephenson: *Snow Crash*. Obálka: The Image Bank. Roc, Londýn, 1993. Brož., 440 stran, 5,99 £.

-jtp-

hloubavé semínko, které jej nutí zamýšlet se nad věcmi, jež by mu jinak unikaly.

Bereme-li *Vybloubenébo muže* jako akční sci-fi, dočkáme se své dávky akce, honiček, zvrácených sadistů a zoufalců na útěku. Můžeme zde ovšem najít i další vrstvu, která nás nutí k hlubším úvahám. Jediná má výtka tak zůstává ke stylu stavby příběhu, což je ovšem na druhou stranu možno považovat za typický Simmonsov styl.

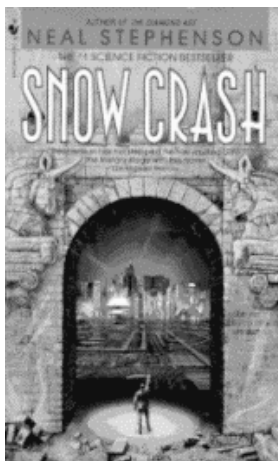
základě a budoucí vězni se snaží podplatit policisty, aby byli odvezeni do některé z prominentních polepšoven.

Svět je rozdělen do dvou částí, které jsou však úzce provázané – i nám známého fyzického světa a jakéhosi virtuálního metasvěta, který je přímým potomkem klasických počítačových sítí. Zatímco v tom

prvním lidé zhusta jen přežívají, v tom druhém si jaksepatří užívají. My máme to štěstí, že provázíme hlavního hrdinu Hira Protagonistu, který má dostatečně volný přístup do obou částí nového světa.

Román by se dal rozdělit do dvou částí. V té první převládá poměrně svižný humor, jenž ovšem místy sklouzává až do komunální švandy. Hrdinové se řítí městem jako v těch nejlepších groteskách němé éry a zažívají nejedno bláznivé dobrodružství ve stylu Indiana Jonese. Dojde i na atomovou bombu vtipně umístěnou do pozice postranního vozíku motocyklu. Děj svižně ubíhá a člověk sotva stíhá obracet stránky a jen ztěží se odtrhává od rozečtené kapitoly.

Druhá část je nadupaná výtažkem poznatků, které autor nejspíš nashromáždil při podpurném studiu před napsáním této knihy. Určitě je to zajímavé, ale nevím, nakolik se to hodí do této knihy. Zájemci o tuto problematiku po ní většinou stejně nesáhnou a čtenářstvo scifistické naopak bude hledět na tyto pasáže s mírnou nevolí. Myslím, že v tomto případě by bylo bývalo lepší všechny rozborů a zamýšlení značně pokrátit. Protože takhle to není ani kočka, ani pes. Jinak ovšem žádné vážnější výhrady nemám.

Nové knihy — říjen 1997

Dračí hrob (*Dungeons & Dragons*) – D. J. Heinrich. *Návrat*, brož. 309 stran, 140,- Kč

Druhý díl další pološílené fantasy ságy z nekonečné řady pološílených fantasy ság, kterými nás, nebohé čtenáře, v současné době nakladatelé neustále bombardují a jak to vypadá, ještě dlouho bombardovat budou.

Stříbrné prameny (*Forgotten Realms*) – R. A. Salvatore. *Návrat*, brož. 308 stran, 140,- Kč

A pro změnu druhý díl nějaké pološílené fantasy ságy. Kde já už to jenom čtl?

Rubínový klenot (*Forgotten Realms*) – R. A. Salvatore. *Návrat*, brož. 330 stran, 140,- Kč

Třetí díl k předchozímu druhému dílu. Teda, ať mi někdo poradí, co o těch příšerných sériích mám psát? Upřímně lituju každého, kdo tyhle nekonečný románový řady čte.

Koruna králů (*Magie 4*) – Steve Jackson. *Perseus*, brož. ? stran, 119,- Kč

Pro změnu další ze série gamebooků, už mě to nějak začíná zmáhat.

M.Y.T.H. inc. nastupuje aneb mýtus trochu jinak – Robert Asprin. *Perseus*, brož. 175 stran, 89,- Kč

Další díl humorné fantasy série. Ačkoliv mně osobně se líbil akorát díl první a všechna ostatní pokračování jsou naprosto zbytečně popsaným papírem.

Čas pro včerejšek (*Star Trek 6*) – A. C. Crispin. *Albert*, brož. 389 stran, 135,- Kč

Konečně také nějaká sci-fi! Sice také série, ale aspoň se na rozdíl od těch předchozích dá číst.

Tommy knoček – Stephen King. *Beta*, váz. 614 stran, 359,- Kč

Opět bezvadný King, na to se bohužel nedá říci nic jiného než: čtete-li Kinga, tak tenhle román, který má mimochodem úplně blbě přeložený název, si rozhodně nenechte ujít.

Královští hadi – Jiří Jobánek. *Vade mecum*, váz. 357 stran, 179,- Kč

Tak tuhle knihu jsem skutečně neotevřel (a když si vzpomenu na obálku a anotaci, tak zřejmě ani neotevřu). Zcela evidentně nakladatel intelektuál, který teď musí být docela určitě v šoku z toho, že někdo označil jeho knihu za román „podřadného“ žánru.

Gladiátor z Venusie (*Mark Stone 32*) – Jean-Pierre Garen. *Ivo Železný*, brož. 119 stran, 59,90 Kč

Další díl nekonečného Stouna.

Mauzoleun pro lokomotivu (*29. ledová společnost*) – G. J. Arnaud. *Ivo Železný*, brož. 120 stran, 59,90 Kč

A další díl ještě nekonečnější Ledovky.

Misery – Stephen King. *Melantrich*, váz. 389 stran, 199,- Kč

Dotisk bezvadného hororového románu (opět mnohem lepšího než stejnojmenný film) o spisovateli, jehož těžce terorizuje jeho lehce dementní fanatická obdivovatelka. Jen tak pro zajímavost, první vydání této knihy stálo devadesát šest korun.

Lovec čarodějnic – Krzysztof Kochański. *Leonardo*, brož. 209 stran, 89,- Kč

Dost dobrá povídková sbírka nazvaná podle 1. povídky (mimochodem vyšla před časem v Ikarii). Ač tomu obálka i název napovídají nejde o fantasy, ale čistě o sci-fi příběhy sem tam stříknuté fantasy, či hororem.

Šašci a prezidenti – Zdeněk Blažek. *Vera*, váz. 188 stran, 89,- Kč

Knihy z alternativní současnosti naší republiky. Po listopadu 89 se stává prezidentem někdo jiný než Venc Blábol, většinu politických jmen nepoznáte. Zřejmě má jít o příběh, kde bych se měl bujaře rozhykat nad prvním odstavcem – nestalo se.

Rowana – Anne McCaffrey. *Laser*, brož. 289 stran, 125,- Kč

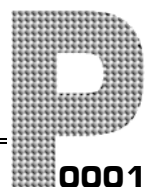
Tentokrát sci-fi román od autorky (podle mého nepovedené) série Drakenů z Pernu. Nevím, ale zřejmě jsem vůči této autorce zaujatý, protože Rowana mě opět neoslovila (ani se nesnažila). Nicméně se těším na příští knihu od Laseru, protože má jít o pokračování Helikonie.

Divodějní – sbírka povídek. *Talpress*, brož. 398 stran, 159,- Kč

Sbírka sci-fi a fantasy povídek; mimo jiné Douglas Adams (zatím jediná povídka související s pentalogií Stopařova průvodce), Terry Pratchett (jediná povídka ze Zeměplochy), Isaac Asimov aj. Na překladech se vyřádili ti nejlepší překladatelé (akorát korektor si mohl dát trochu víc práce) a výsledkem je skutečný skvost. Jediné, co vás asi maličko zmate, je informace, že jde o čtyřicet povídek a v knize jich máte pouze dvacet čtyři. Podle nakladatelství Talpress byla kniha rozdělena a druhá část vyjde někdy později.

Conan, studna ghulů – Leonard Medek. *United Fans*, brož. 260 stran, 107,- Kč

Dost dobrý Conan (po A. S. Pergillovi to od českého autora už zřejmě nikdo nečekal). Je to slušný příběh. Tentokrát oblíbený Conan zachrání dceru náčelníka kočovníků, pobije ghuly (alias ptakolidi) a zachrání svět. Pro Conana všední práce, pro čtenáře nevšední příběh.

Kámen rozluky (knihy drubá) – *Tad Williams. Laser, brož. 455 stran, 149,- Kč*

Již třetí pokračování rozvěklé fantasy ságy, která, ač v originále měla čtyři knihy, u nás jich bude mít sedm. Mám pocit, že upozornění „nejlepší fantasy desetiletí“ je trochu přehnané a není uvedeno o které desetiletí se jedná, to poslední to asi nebude.

Midas – *Wolfgang Jeschke. Virgo, brož. 233 stran, 109,- Kč*

Knihy o zneužívání replik lidského těla a osobnosti zasazený do blízké budoucnosti. Románu dost pomáhá dokonalá znalost různých prostředí a kultur.

Invaze – *sborník, sestavili V. Krump a M. Sábo. SFK Nažca, brož. 97 stran, 45,- Kč*

Sborník povídek převážně známých českých autorů, pojednávajících o eventualitách kontaktu s mimozemšťany.

Úniková rychlost – *Christopher Stasheff. Polaris, brož. 279 stran, 96,- Kč*

Dějově úplně první díl čarodějné ságy o kosmonautovi, který se rozhodne usadit se na planetě, kde funguje magie.

Ztracený svět – *Michael Crichton. Baronet a Knížní klub, váz. 413 stran, 169,- Kč*

Volné pokračování Jurského parku, skupina vědců zjistí, že „Jurský park“ nebyl zcela zničen a jedou situaci omrknout. A nejen oni. Jak jsem dříve měl knihy M. C. rád, tak Ztracený svět mě dost otrávil svou přímočarostí, která čtenáři přesně říká: „Nemusíte na film chodit, bude tam to co v knize, do poslední tečky.“ Kniha je ovšem barvitější a čtenář má možnost se lépe vžít do děje a jednání postav.

Válka s pavouky (Charity) – *Wolfgang Hohlbein. Moba, brož. 158 stran, 70,- Kč*

Alespoň jedna série, která vychází. Postkatastrofická sci-fi Charity sice není nikterak skvělé dílko, ale člověk si u ní odpočine, dá se při čtení přemýšlet, a to je hlavní.

Sběratel srdcí – *Graham Masterton. Odeon, váz. 324 stran, 159,- Kč*

Horor, který odpudí už jen svou obálkou, co vypadá na něco mezi červenou knihovnou a románem pro intelektuály.

Đábel a jiné povídky – *Guy de Maupassant. Odeon, váz. 423 stran, 200,- Kč*

Nejen hororově laděná povídková sbírka. Musím se přiznat, že tento druh literatury mě nijak neoslovuje, ale pro některé je to vysloveně klasika tohoto žánru.

2001: Vesmírná odyssea – *A.C. Clarke. Baronet a Knížní klub, váz. 238 stran, 139,- Kč*

Znovu vydaná klasická sci-fi, k tomu nelze nic dodat. Snad jen, že po novém vydání vesmírné odyssey 2001 vyjdou znovu také 2010, 2061 a u nás poprvé i 3001.

Zbloudilá legie – *Harry Turtledove. Classic, brož. 372 stran, 149,- Kč*

1. díl čtyřdílného fantasy cyklu. Asi tisícovka římských vojáků se přenesla během bitky s keltskou přesilou do jiného světa, který sice v mnohém připomíná ten jejich, ale tady funguje i magie. No, kdyby to nebyl tak rozvěklý děj a nevydal ho zrovna Classic (u překladu si zase pošmáknete), tak by šlo o docela dobrou fantasy.

Najdi smrt – *Steve Jackson. Perseus, brož. počet stran neuveden, 80,- Kč*

Gamebook.

Mýtus v ohrožení aneb zastavená stázka – *Robert Asprin. Perseus, brož. 159 stran, 89,- Kč*

Již šestý díl parodické fantasy (ačkoliv mám pocit, že po druhé knize je mýtus komplet ne jedno brdo).

Nečekané variace – *George R. R. Martin. AF167, brož. 193 stran, 129,- Kč*

Celkem šest povídek známého autora. Na své si přijdou jak milovníci sci-fi, fantasy i hororu. Povídky jsou podle mého názoru skvělé, nelíbila se mi pouze jedna, a to Ledový drak.

Cestou vlka (Tulák 1) – *David Gemmel. Návrat, brož. 334 stran, 158 Kč*

Země Drenaj je napadena silnějšími vagrijánci a jedinou šancí je dostat zpět kouzelnou(?) bronzovou zbroj. Pro ni jde Tulák zabíječ, vyvrhel, který pro peníze zavraždil krále. *Cestou vlka* je román chronologicky asi tak 500 let před *Legendou*.

Raymond E. Feist je autorem ságy Trhlinové války, díla, které po knihách J. R. R. Tolkiena zřejmě nejvíce ovlivnilo dějiny světové fantasy. Velkolepě rozvržená série příběhů se stala i předlohou pro úspěšnou počítačovou hru Bertrayal at Krondor.

Podle úvodní čtyřdílné ságy *Trhlinové války* je dnes označován i celý cyklus románů, odehrávajících se na planetách Midkemii a Kelevanu, spojených magickou trhlinou, včetně dalších dvou vícedílných sérií – trilogie *Impéria* a trilogie *Hadí sága*.

Mág I – Učedník – *Raymond E. Feist*

První díl cyklu Riftwar Saga, který patří k nejslavnějším dílům fantasy.

Mág II – Mistr – Raymond E. Feist

Dobrodružství na Kelewanu pokračuje.

Stříbrný trn – Raymond E. Feist

Pokračování příběhů prince Aruthy a jeho věrných druhů.

Zlo v Sethanonu – Raymond E. Feist

Závěrečný díl strhující ságy.

Nové knihy — listopad/prosinec 1997

Ajvaz, Michal: Tyrkysový orel (Hynek)

Dvě fantastické novelky.

Aldiss, Brian W.: Helikonie – Léto (Laser books)

(*Heliconia: Summer*, 1983) Druhý díl SF trilogie česky vydaný pět let po prvním.

Armstrong, Jerome: Sopka (Cinemax)

(*Volcano*, 1997) Románová adaptace katastrofického filmu. Na obálce je omylem uvedeno jméno autora námětu. Autorem románu je Richard Woodley.

Arnaud, G.-J.: V břiše legendy (Ivo Železný)

30. díl Ledové společnosti.

Asprin, Robert Lynn: Mýtus nebo mystifikace? aneb Mezi neprefektními pervekty (Persens)

(*Myth-Nomers and Im-pervections*, 1987) 8. díl humorné fantasy série.

Binar, Ivan: Jeníkova práce (Hynek)

1. svazek nové edice Romaneto. Novelka umístěná do absurdního totalitního světa velmi podobného naší přítomnosti, v níž jsou nepohodlní jedinci okamžitě a elegantně popravováni.

Bondy, Egon: Cybercomics (Zvláštní vydání)

SF román známého disidentského filozofa ovlivněný kyberpunkem.

Bradleyová, Marion Zimmer: Královna bouře (Mustang)

(*Stormqueen!*, 1978) Další díl SF/fantasy série Darkover.

Bulgakov, Michail: Psí srdce (Hynek)

(*Sobačje serdce*, 1925, publik. 1968) Nové české vydání SF novely o proměně psa v člověka.

Clarke, Arthur C.: 3001: Poslední vesmírná odysea (Baronet / Knížní klub)

(*3001: The Final Odyssey*, 1997) Závěr slavné SF tetralogie.

Craig, Matt: Brány světů (Wales)

Gamebook, zřejmě od českých autorů.

Cussler, Clive: Kyklop (Mustang)

(*Cyclops*, 1987) Thriller s prvky SF. Do konfliktu mezi USA a SSSR je zapletena tajná americká základna na Měsíci.

Dark, Jason: Krev medúzy (Moravská Bastei)

Horor, 17. v sérii John Sinclair.

de Camp, L. Sprague: Věž Zanidu (Mustang)

(*The Virgin of Zesh*, časop. 1953 a *The Tower of Zanid*, kniž. 1958, dohromady knižně 1983) 4. díl F/SF série (v originálu 3.).

Dostojevskij, Fjodor Michajlovič: Zápisky z podzemí (AF 167 / Karel Soukup)

Výbor tří povídek klasika ruské literatury, z nichž dvě patří do fantastiky (*Bobek* a *Sen směšného člověka*).

Fantasy & horor 1995 (sest. Ellen Datlowová a Teri Windlingová) (Netopejř)

(*Year's Best Fantasy & Horror 9*) Výbor nejlepších fantasy a hororů roku 1995. V českém vydání bohužel chybí obsáhlý přehled obou žánrů za uvedený rok.

Feist, Raymond E. – Wurtsová, Janny: Ochránce impéria – Otok (United Fans)

(*Servant of the Empire*, 1990) Fantasy román navazující na Dceru impéria. Zřejmě jde o první polovinu druhého dílu trilogie.

Frost, Mark: 6 mesiášů (Jota)

(*The 6 Messiahs*, 1996) Fantastický román, jehož hrdinou je Arthur Conan Doyle, volně navazující na román Seznam 7.

Goodkind, Terry: První čarodějovo pravidlo – Tři schránky Ordenu (Classic AND)

(*Wizard's First Rule*, 1994) Druhá polovina prvního dílu fantasy trilogie Meč pravdy.

Harrison, Harry: **Ocelová krysa jde po tobě!** (*Mustang*)

(*The Stainless Steel Rat Wants You!*, 1979) 4. díl SF série.

Havlíček, Jaroslav: **Smrt bibliomanova** (*Brody*)

Výbor z autorova díla obsahující tři prózy, z nichž dvě patří do fantastiky: Zánik městečka Olšiny (pojednávající o pádu českého městečka do moci zlých sil) a Hodinky pana Balabána (tajemné hodinky, které mohou obrátit stárnutí jejich majitele).

Hodrová, Daniela: **Ztracené děti** (*Hynek*)

Román s prvky fantastiky o ztracené identitě, ztraceném dítěti a o snech.

Hohlbein, Wolfgang: **Odvrácená strana Měsíce** (*Moravská Bastej*)

10. díl SF série Charity.

Garen, Jean-Pierre: **Drak na Wilku** (*Ivo Železný*)

33. díl série Mark Stone.

Chvátil, Vladimír: **O Norikovi...** (*Altar*)

Fantasy gamebook. Za přečtení stojí delší verze názvu uvedená pouze na obálce.

Jackson, Steve – Livingstone, Ian: **Vzbouřená planeta** (*Perseus*)

Gamebook, 18. díl v sérii Fighting Fantasy.

James, M. R.: **Výstraha zvědavcům** (*Odeon*)

Výbor z povídek klasika hrůzostrašné literatury. Nevíme, proč Odeon sáhl po již jednou probraném autorovi (viz *Oči plné děsu*, 1992), když je zde mnoho jiných a u nás takřka neznámých autorů raného hororu.

Jeter, K. W.: **Blade Runner 2 – Hranice lidskosti** (*AF 167 / Karel Soukup*)

(*Blade Runner 2: The Edge of Human*, 1995) SF román navazující na film *Blade Runner* spíše než na původní Dickův román.

Justoň, Zdeněk: **Setkání Lévi-Strausse s Tolkienem** (*Dauphin*)

Rozhovor slavného antropologa se slavným spisovatelem doplněný obsáhlými komentáři o mytologii přírodních národů.

King, Stephen: **Temná půle** (*Beta-Dobrovský & Ševčík*)

(*The Dark Half*, 1989) Horror. Literární postava sériového vraha ožívá ve skutečnosti.

Kraft, Robert: **Expedice Nihilit (Oči sfingy)** (*Návrat*)

(*Der Nihilit-Expedition*, 1908) Dobrodružný román s SF motivem, první ve volné sérii. Část (?) románu již jednou vyšla v roce 1995.

Levin, Ira: **Rosemary má dět'átko** (*Rybka Publishers*)

(*Rosemary's Baby*, 1967) Nové vydání psychologického hororu o ženě v tenatech moderních satanistů.

Levin, Ira: **Rosemary a její syn** (*Rybka Publishers / Knižní klub*)

(*Son of Rosemary*, 1997) Pokračování výše uvedeného románu. Blíží se konec tisíciletí a světu hrozí ovládnutí Satanem.

Lovecraft, H. P.: **Případ Charlese Dextera Warda** (*Zlatý kůň*)

(*The Case of Charles Dexter Ward*, 1941) Hororový román, česky poprvé vydaný ve sbírce Šepot ve tmě (1992). 9. svazek Sebraných spisů.

Lovecraft, H. P.: **Stín z času** (*Zlatý kůň*)

Závěrečný 10. díl sebraných spisů HPL vydávaných v sešitech. Obsahuje 5 povídek a 4 fragmenty. Nejvýznamnější je titulní povídka, patřící k autorovým dílům stojícím nejbliže k čisté SF (původně vyšla v *Astounding SF* r. 1936). Jde o poslední příběh, který HPL stihl před smrtí dokončit.

Lundwall, Sam J.: **Čas a Amélie** (*Ivo Železný*)

(*Tiden och Amélie*, 1986) Román z autorova pozdního období, značně vzdálený dílům, pod kterými je zde zatím znám. Odehrává se v jakémsi alternativním plochem světě založeném na principech kvantové fyziky. Jde o součást volného cyklu 6 románů.

Lynch, David – Gifford, Barry: **Lost Highway – Ztracená dálnice** (*Jota*)

(*Lost Highway*, 1997) Kompletní scénář filmu o rozdvojení osobnosti a ztělesnění zla, doplněný fotografiemi, esejí o filmu a rozhovorem s režisérem.

Malory, Thomas: **Artušova smrt** (*Aurora*)

(*Le Morte d'Arthur*, 1485) Jedno z prvních zpracování artušovské legendy. Aurora tak předběhla nakl. Jota, které toto obsáhlé dílo vydává po částech v luxusní úpravě.

Martin, Eduard: **Andělé a démoni** (*F. Topič*)

Sbírka fantastických povídek, po dlouhé odmlce autorova nová kniha fantastického žánru.

Melišek, Jiří: **Robot Emil znovu nastupuje** (*Eminent / Knižní klub*)

Pokračování dětské SF z 60. let.

Mészáros, Pavel: **Faustův odkaz** (*AOS Publishing*)

Sbírka fantastických povídek.

Mitchell, Paul: **Akta X – David Duchowny** (*Talpress*)

(*The Duchowny Files: The Truth Is In There*, 1996) Životopisná fakta a zajímavosti o hlavním mužském protagonistovi TV seriálu Akta X.

Nowak, Jenny: **Stín anděla** (*Mbt*)

Upířský román z hollywoodského prostředí.

Ošádal, Jan „Jam“: **Emisar** (*AF 167 / Karel Soukup*)

SF román.

Sagan, Carl: **Kontakt** (*Eminent*)

(*Contact*, 1985) SF román o setkání s jinou civilizací od nedávno zemřelého nejznámějšího amerického popularizátora vědy. Nyní zfilmováno. Román ve skutečnosti vznikl na základě filmové povídky napsané Saganem a jeho manželkou Ann Druyanovou v roce 1980.

Science fiction 1995 (sest. Gardner Dozois) (*Netopejř*)

(*The Year's Best SF 13*) Nejlepší povídky SF roku 1995 včetně teoretického přehledu roku. Doporučujeme. Škoda jen, že se čeští vydavatelé této série neshodli na jednotném názvu (viz starší díly vydané nakl. ABR).

Steiberová, Ellen: **Podoby** (*Talpress*)

(*The X-Files: Shapes*, 1996) 6. díl přepisů TV seriálu Akta X.

Stoker, Bram: **Drákula** (*Perfekt / Knižní klub*)

Klasický horor silně zkrácený a převyprávěný pro mládež, doplněný ilustracemi a dalšími informacemi o reáliích spojených s příběhem.

Straub, Peter: **Julie** (*Aurora*)

(*Julia*, 1975) Hrůzostrašný příběh ženy, které se zjevuje duch její zemřelé dcery. Debut úspěšného autora hororů.

Švandrlík, Miloslav: **Kopyto, Mňouk a divá Elvíra** (*Madagascar*)

Román pro mládež s fantastickými motivy (levitace apod.).

Táborský, Václav: **Jak vykastrovat letícího čmeláka** (*HAK*)

Satirický SF román.

Vostrá, Alena: **Benedikt sluhou barona Prášila** (*NS Svoboda*)

(Staro)nové příhody barona Prášila (včetně návštěvy Měsíce) viděné tentokrát z pohledu jeho sluhy.

Zelazny, Roger: **Poslední obránce Camelotu** (*Beta-Dobrovský & Ševčík*)

(*The Last Defender of Camelot*, 1980) Sbírka 15 autorových povídek z 60.-70. let doplněná důkladnou bibliografií jeho povídkového i románového díla.

Ziemkiewicz, Rafał A.: **Červené koberce, odměřený krok** (*AF 167 / Karel Soukup*)

(*Czerwone dywany, odmierzony krok*, 1996) Sbírka čtyř delších SF povídek hvězdy současné polské SF. Jedna z nich vyšla v Ikarii 11/97.

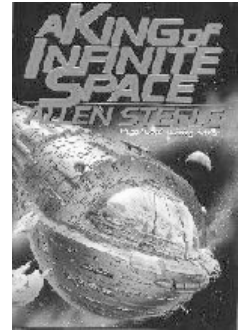
ZdRaMB

BIBLIOGRAFIE — ALLEN STEELE

Allen Steele [* 1958, Nashville, Tennessee] [Hugo 1996]

Knihy

Orbital Decay (román, 1989)
Clarke County, Space (román, 1990)
Lunar Descent (román, 1991)
Labyrinth of Night (román, 1992)
Rude Astronauts (sbírka povídek, 1993)
The Jericho Iteration (román, 1994)
The Weight (novela, 1995)
The Tranquility Alternative (román, 1996)
All-American Alien Boy (sbírka povídek, 1996)
A King of Infinite Space (román, 1996)

Jednotlivé povídky

- Live From The Mars Hotel*; Asimov's, 12/1988
Operation Blue Horizon; Worcester Monthly, 9/1988
 (Přepsáno jako „Goddard's People“)
Free Beer And The William Casey Society; Asimov's, 2/1989
John Harper Wilson; Asimov's, 6/1989
Winter Scenes From The Cold War; Worcester Monthly, 3/1989
Red Planet Blues; Asimov's, 9/1989, (Upraveno a rozšířeno na 1. díl „Labyrinth of Night“)
Ride To Live, Live To Ride; Asimov's, 11/1989, (Lehce upravený výtah z „Orbital Decay“)
Trembling Earth; Asimov's, 11/1990
Hapgood's Hoax; Asimov's, 12/1990
Goddard's People; Asimov's, 7/1991 + What Might Have Been, Vol. III: Alternate Wars, ed. by G. Benford and M. H. Greenberg; Bantam, 1991
Mecca; Isaac's Universe, Vol. Two: Phases in Chaos, ed. by M. H. Greenberg; Avon, 1991
The Return of Weird Frank; Asimov's, 12/1991
Sugar's Blues; Asimov's, 2/1992
Graceland; Tales of Riverworld, ed. by P. J. Farmer; WarnerBooks, 1992
Walking on the Moon; Rude Astronauts, 1993
Mudzilla's Last Stand; Asimov's, 1/1993
Talk Show; Balticon program book, 4/1993
Hunting Wabbit; SF Age, 5/1993
Lost In The Shopping Mall; F&SF, 10-11/1993
Whinin' Boy Blues; Asimov's, 2/1994
Shepherd Moon; F&SF, 6/1994
2,437 UFOs Over New Hampshire; Alien Made Pregnant By Elvis, ed. by E. Friesner and M. H. Greenberg; DAW, 1994
See Rock City; OMNI, 8/1994
Riders In The Sky; Alternate Outlaws ed. by M. Resnick + M. H. Greenberg; Tor, 10/1994
Jonathan Livingstone Sealslug; SF Age, 2/1995
The War Memorial; Asimov's, 10/1995
The Death of Captain Future; Asimov's, 10/1995
Working For Mister Chicago; Absolute Magnitude, III/1995
The Good Rat; Analog, 12/1995
Kronos; Science Fiction Age, 1/1996
Doblin's Lecture; Pirate Writings, 10/1996
A Letter From St. Louis; The War of the Worlds: Global Dispatches ed. by K. J. Anderson; Bantam, 1996
The Flying Triangle; Bending The Landscape, ed. by Nicola Griffith and Stephen Pagel; White Wolf Books, 1997
 ... *Where Angels Fear to Tread*; Asimov's, 10-11/1997

ZVĚDAVÁ PUTNA

Allen Steele na Worldconu

Podářilo se nám získat záznamy několika internetových rozhovorů se spisovatelem. Postupně je budeme přinášet tak, aby alespoň trošku zapadaly do toho kterého čísla. Dnes začínáme s Allenem Steelem, se kterým jste se mohli seznámit v Ikarii (*Smrt kapitána Future*) a jehož bibliografii snad najdete na jiném místě v tomto čísle. Pro zjednodušení budou všichni tazatelé označeni písmenkem „T“ a A. S. dostane zkratku „S“.

T: *Jak jste se dostal k psaní?*

S: Psát jsem začal v 15 se záměrem stát se autorem SF. První román jsem prodal, když jsem bydlel ve Worcesteru, kde jsem pracoval u Womag.

T: *Jsem si jist, že se vás na tohle ptali mnohokrát, proč jste se začal zjímat o sci-fi?*

S: SF čtu od malička a když jsem skončil vysokou školu, rozhodl jsem se, že chci být autorem SF. Bylo mi 28, když jsem prodal *Orbital Decay*.

S: Promiňte, 29, jak ten čas letí.

T: *Kdo je vaším oblíbeným autorem?*

S: Myslíte tento týden nebo minulý týden? Ale vážně, myslím, že mým oblíbeným autorem je Harlan [Ellison]. Dále Heinlein, Clarke, Lucius Shepard, Alfred Bester, a celá hromada dalších.

T: *Kolik knih jste dosud napsal?*

S: Zatím devět... sedm románů, dvě sbírky povídek.

T: *Dáváte přednost psaní povídek nebo románů?*

S: Teď pracuji na románu, takže to je v současnosti má oblíbená forma. Ale když se zrovna zaměřuji na povídky, dávám přednost jim. Takže se to cyklicky mění.

T: *Jsou všechny vaše knihy ještě k sehnání?*

S: Ne, bohužel. *Clarke County*, *Space* a *Lunar Descent* jsou vyprodané. Ty ostatní jsou stále ještě k mání, včetně mé poslední knihy, *All-American Alien Boy*.

T: *Jak byste charakterizoval svůj styl psaní?*

S: Ehm... To je těžké, protože rád zkouším různé styly. Mým oblíbeným stylem je novinářský; takový hybrid mezi novinovými články a SF. Ale nepoužívám ho příliš často... je to obtížné a hodně povídek tak prostě napsat nejde.

T: *O čem je All-American Alien Boy?*

S: *All-American Alien Boy* je sbírka povídek o Americe blízké budoucnosti.

T: *Jak dlouho vám trvalo, než jste prodal svou první knihu?*

S: Trvalo mi tři roky napsat *Orbital Decay* a asi tak rok, než jsem ho prodal. Ale trvalo mi třináct let, než jsem se k tomu bodu dostal.

T: *Jak se jmenovala matka vašich koček za svobodna?*

S: Nemám žádné kočky... zato mám tři psy.

T: *Pane, jeden rok na prodání knihy? Proč? Musel jste ji přepsat?*

S: No, prodal jsem ji prvnímu nakladatelství, kterému jsem ji nabídl, takže to bylo opravdu snadné. Ale napsal jsem celý román a asi 100 povídek, než jsem prodal první knihu, tak si to spočítejte.

T: *Promiňte, že se ještě vrátím k tomu přepisování... Ale... psaní JE přepisování.*

S: Ale ano... nic není hotové hned napoprvé. Všechno přepisuji tak dlouho, dokud si nemyslím, že je to to pravé... a ani potom nejsem naprosto spokojen.

T: *Sto povídek? Panečku! To ale potom znamená, že to zabralo dekádu, ano? Je nějaká naděje, že některou z nich uvidíme otištěnou teď, když jste se stal známým?*

S: Ale ne. Jsou to práce začátečníka. Nechávám si je jen ze sentimentality.

T: *Aha, projev opravdového spisovatele... Mám otázku... jste závislý na slovech?*

S: Jasně. Slova jsou nejlepší druh drogy. Laciná, lehce sehnatelná, a také ne tak tvrdá k lidem.

T: *Jak hudba ovlivnila váš život a vaši hudbu?*

S: No, já žádnou hudbu nepíšu, ale poslouchám všechno: rock, klasika a blues jsou mé nejoblíbenější. Hodně mě to inspiruje.

T: *Máte nějaký „tajný postup“, jak dokončit něco, co jste začal psát?*

S: Když nedokážu přijít na žádný způsob, jak povídku zakončit, na dlouho ji odložím, dokud mě nějaký konec nenapadne, a mezitím pracuji na něčem jiném. Takže mi někdy trvá 2-3 roky, než dovedu nějakou povídku ke konečné verzi.

T: *Které bluesové umělce máte nejraději a proč?*

S: Johna Lee Hookera, Muddy Watters, Johna Mayalla.

T: *Máte nějakou skupinku přátel (spisovatelů), kterým předkládáte své rukopisy ke zhodnocení?*

S: Ne, většinou si nechávám své povídky pro sebe. Mám pár přátel, se kterými se bavím o tom, jak pokračují, ale nikdy nedovolím nikomu, aby četl mé povídky, dokud nejsou hotové.

- T: *Používáte k psaní počítač a pokud ano, jaký?*
S: Ano, používám Power Mac... úplně nový, vybalený před pár týdny.
T: *Jak si pamatujete nějakou povídku po 2 nebo 3 letech? Přečtete si ji, abyste si ji osvěžili?*
S: Nepamatuji si žádnou povídku ani týden po tom, co ji dopíšu. Jakmile ji mám hotovou, snažím se na ni zapomenout, abych se mohl pustit do další.
T: *Co je to ten Mac? Hababa.*
S: Takový válec s malým nakousnutým jablíčkem, který často zatuhává.
T: *Co si myslíte o nadcházejícím „Věku informatiky“?*
S: Věk informatiky už je tady už nejméně 10 let. Obecně je to skvělá věc, ale myslím, že je mu přikládán příliš velký význam. Osobně dávám přednost dlouhým procházkám po lesích.
T: *Navštěvujete jiné cony než jen Worldcon?*
S: Docela často jezdím na menší cony, hlavně na Středozápadě a na Jihu (bydlím v St. Louis).
T: *Kdo nejmíc ovlivnil vaši práci?*
S: Tuhle otázku nesnáším, vážně. Můžeme ji prosím přeskočit?
T: *Jaké televizní pořady a jaké filmy máte nejraději?*
S: Oblíbená TV show: „The Prisoner“. Oblíbený film: „2001“, těsně následovaný „Brazil“.
T: *Myslíte si, že „tvář na Marsu“ je skutečný artefakt? Nebo jen toužebné přání?*
S: Myslím, že na 99,99% je to iluze: zvrásnění krajiny, které prostě vypadá jako lidská tvář.
T: *Jak se stavíte k poslednímu oživení Star Treku? Myslíte si, že to stále ještě stojí za koukání, a nebo už to kleslo příliš hluboko?*
S: Dávám přednost původnímu ST před novějšími verzemi, hlavně proto, že úroveň scénářů byla mnohem vyšší: psali je Sturgeon, Spinrad, Gerold, Ellison, atd.

- T: *Bál bych, se kdyby se někdo rozhodl zfilmovat můj román. Dost bych se bál.*
S: Zfilmování žádné moje práce se v dohledné době nechystá. Dvě mé povídky byly zaoptovány, ale nemyslím si, že by byla některá z nich zfilmovaná.
T: *Můžete nám říct, které to byly?*
S: „The Weight“ a „Trembling Earth“. Vydělal jsem si tím nějaké peníze navíc, ale ne dost na to, aby se ze mě stal boháč.
T: *Co si myslíte o scénářích k Babylonu 5?*
S: B-5 jsem sledoval jen první ročník, takže to můžu sotva posoudit. Dávají to v době, kdy píšu. Ale moje žena je velkou fanynkou toho seriálu, je na něm závislá.
T: *Myslíte si, že science fiction pomáhá při podpoře vesmírného programu u veřejnosti? Zdá se mi, že se v USA blíží kritická doba, kdy je možno vybudovat orbitální stanici a obměnit raketoplány. Po této době může být vesmírný program omezen kvůli krácení výdajů.*
S: Myslím že ano. SF seznámila hodně lidí s vědeckotechnickými principy, které by jinak běžný člověk nechápal, a NASA je notoricky špatná v informování veřejnosti. Ale ano, USA je na kritické křižovatce co se výzkumu vesmíru týče.
T: *Nevypadá to na to, že by vesmírný program mohl získat peníze z vojenských fondů, když nebojujeme nikde proti nikomu?*
S: Doufal jsem, že USA získají nějaké zdroje snížením nákladů na zbrojení, ale nevypadá to na to. Ale i přesto si myslím, že orbitální stanice bude postavena a že budeme mít druhou generaci raketoplánů v průběhu 10-15 let.
T: *Nechtěl byste někdy napsat jednu z knih Babylon 5?*
S: Ne, budu psát své romány ovlivněné médii.

Podle záznamu ze Sci-Fi Channel zpracoval jtp-

Rozhovor s Ondřejem -Astonem- Neffem

exkluzivně pro AmberZine

7. 12. 1997, hotel Santon, Brno

AZ: *Tvůj první con. Co to bylo, kde to bylo, podrobnosti?*

ON: Ten první se ještě nejmenoval con. Bylo to setkání scifistů, přátel sci-fi – nebo tak nějak legračně se to jmenovalo – ale dnes se tomu říká **nultý con v Pardubicích**. Tehdy jsme podnikli společnou výpravu, byl tam JarDA Veis, myslím Ivo Železný a Vojta Kantor, redaktor nakladatelství Mladá fronta. Měl s sebou na ukázkou korektury antologie Lidé ze souhvězdí Lva a Železo přichází z hvězd. Tahle antologie měla pro českou SF v té

době nesmírný význam. Dala dohromady celou generaci, která se později v české SF během deseti let poměrně výrazně profilovala. Publikoval v ní J. Veis, já jsem tam otiskl vůbec první své SF povídky, Zdeněk Volný a Macháček tam měli povídky, atd., stačí se do té knihy podívat, najdeš nás tam všechny.

Tehdy mi zrovna vyšla kniha Něco je jinak, vůbec první pokus o zachycení historie české fantastiky od Komenského po současnost.

V Pardubicích se na všech conech bydlelo na kolejkách na okraji města. Ten první con, co ještě nebyl con, se tam, pokud se to vybavuji dobře, v nějaké posluchárně na koleji odehrával. Alespoň taková je moje vzpomínka, pozdější skutečně Parcony už byly ve městě ve velké posluchárně Vysoké školy chemicko-technologické. Přijeli jsme, samozřejmě autem, páni z Prahy, u vchodu už nás čekali a vedli nás dlouhou temnou chodbou a jeden z pořadatelů mi povídá: „Pane Neff, oni se tam nahoře na vás už chystají a vykládají, jak jste blbě napsal tu knihu Něco je jinak. Voni vás tam roztrhají na kusy.“ Já jsem se zaradoval, že se pěkně pohádám, jenže tam nahoře čekala tlupa nesmírně mladých lidí, já jim řekl dobrý den, jsem ten a ten a napsal jsem Něco je jinak a tady mě prej někdo chce roztrhat na kusy. Oni se jenom hihňali a vůbec mě na kusy netrhali! To mě dost zklamalo a usoudil jsem, že je to společenství nebezpečně hodných lidí. Přirozeně že to byl blběj odhad, z některých se časem vyklubali pěkný parchanti.

To tedy byl ten první con neon z roku 1982. Později jsme se radili v takové hospodě – byla to v jednu dobu až legendární hospoda, říkalo se tam U Zdeničky podle tlusté ožralé servírky, v Panské ulici – my z Mladé fronty jsme tam chodili ne každý den, ale několikrát denně. Tam jsme upekli věci, které pak předurčily tvář conů na dlouhou dobu, tedy čtyři další pardubické Parcony a vlastně všechny další. Něco jsem o conech věděl od Nesvadby, on mi vyprávěl, jak to je s fandomem v Americe, no a tenkrát u té Zdeničky jsme vymysleli se Zdeňkem Rampasem a klučkama z Pardubic, že se to bude jmenovat Parcon. Že prostě con se musí jmenovat con. Dnes to každému připadá normální, ale tehdy to nikdo nevěděl. To byla jedna věc, co jsme upekli. Druhá byla, že tam musí být dražba knih. Už na tom následujícím conu tedy byla dražba, vyvolávačem jsem byl já a místo kladívka jsem měl veliký klíč od hlavního uzávěru plynu na Vysoké škole chemicko-technologické a udělal jsem si bordel v účetnictví a Vlado Ríša mi musel pomáhat, teda, nemusel, ale pomáhal a tehdy nad těma prachama jsme se skamarádili.

Jarda Veis zase vymyslel, jak se bude jmenovat hlavní cena fandomu, náš český Hugo. Kluci chtěli Robota, dokonce ho už měli vyrobeného, takového keramického panáka. Jarda Veis pravil, že robota vymyslí každý blbec a že to musí být něco originálního a vymyslel Mloka, já jsem ho potom vyrobil, ze sádry. Kdybych nebyl spisovatelem, byl bych byl sochař – baví mě vytvá-

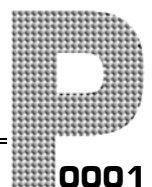
řet z hmoty tvary. To byl tedy můj první con a od té doby jsem jich zažil příšerná kvanta.

AZ: Conů byla od té doby podstatná řada. Zajímalo by mě, jestli tě tedy roztrhali na nějakém z nich na kusy. Jestli si vzpomínáš na nějaký velmi výrazný con, kde byl třeba policejní zásah, nebo něco takového – byla to tehdy poloilegální záležitost. Jestli si tedy pamatuješ na nějaký „nejlepší“ con?

ON: Že by byla nějaké represe, to vůbec ne, spíš buzerace, té byla spousta. Jediným z autorů, kdo byl vysloveně represivně postižen, byla Ludmila Freiová, když ji na sklonku totáče sešrotovali knížku. To byl jediný případ. Ve fandomu byl taky jeden, to se stalo, jestli si pamatuji dobře, ve čtyřiaosmdesátém v Teplicích. Měli tam jeden z nejstarších SF klubů při tamní hvězdárně, velice aktivní, velice fajn. Vydávali hezký fanzin a ten jim zakázali. Já jsem tam tenkrát jel, setkal jsem se tam v cukrárně na náměstí s roztomilou slečnou, která mi tam plakala do kafe a říkala „Co já mám dělat?“ Já jí na to říkal: „Milá zlatá, s tím se nedá dělat nic, jakmile jednou bolševik něco zakáže, tak to nikdy neodvolá.“ Oni těmi zákazy žili a byl to smysl jejich existence. Každý zákaz byl svorník v té jejich stavbě, kdyby to odvolali, tak se ta stavba rozklídí a spadne jim to. A skutečně na ta slova došlo. Zavínil to nějaký činovník, dnes jistě funkcionář ODS nebo já nevím co, který si udělal fajfku někde nahoře, že zakázal sešitek, v němž se psalo o raketách a jinoplanetnících. Třeba ho za to vyfotili před standartou Lidových milic.

Kdybych měl mít negativní nebo trošku trpkou vzpomínku, tak snad na první Bohemiacon. Zavínil jsem si to sám. Já tam přijel a ukázalo se, že mne tam absolutně nikdo nezná! Přitom jsem měl za sebou čtyři sbírky povídek a osm románů! Jenže jsem nebyl nějak dva roky na trhu, poněvadž jsem tehdy hodně psal do Mladé fronty DNES a v SF jsem se málo výrazně exponoval. A to skutečně stačilo, aby má takzvaná „hvězda“ totálně pohasla během překvapivě krátké doby. Dnes vím, že když chce někdo hrát nějakou roli v čemkoliv – to se zdaleka netýká jenom SF ale skutečně čehokoliv – musí neustále obnovovat mandát, musí neustále pracovat a neustále přicházet s něčím novým, aby mohl s lidmi komunikovat. Pokud někdo spoléhá na: „Něčeho jsem dosáhl, a budu z toho těžit až do sklonku života“, je totálně vedle a nabije si hubu jako já na tom Bohemiaconu. Takže to bylo tehdy poměrně kruté poznání.

AZ: Ty jsi byl tehdy v situaci Kulhánka. Předtím, než mu vyšla první kniha, s ním

bylo interview na Bohemiaconu. Také se ho nikdo neměl na co zeptat, protože ho nikdo neznal. Byl předsunut sáhu a lidi se ho ptali jako nového nadějného autora.

ON: Počkej, to je samozřejmě něco jiného! Když je autor nový, přirozeně že se o něm nic neví. Ale já nebyl nový autor, já měl za sebou Něco je jinak, Všechno je jinak, životopis J. Vernea a mart'anskou trilogii, Vejce naruby, práci ve fandomu, prostě spoustu práce. Nikoho jsem ale přes to všechno nezajímal, protože jsem nebyl mezi těma barevnejma knížkama, který byly vystavený na pultech. Takže jsem byl nulitní hodnota v tu chvíli.

AZ: Trendy v conech. Jestliže znáš cony od začátku, zajímalo by mě, jak vidíš jejich vývoj. Těžko se ptát, jestli jsou horší nebo lepší, ale co je na nich jiného, čím se mění postupem času. Jaké by mohly být cony za tři, čtyři roky?

ON: Samozřejmě obrovský zlom nastal po převratu. Dostali jsme se z toho nakladatelského undergroundu do obrovské komerce a velkého tlaku nakladatelů. Takže co mě nepřestává fascinovat, je enormní nabídka knižní produkce. Z toho mám obrovskou radost a baví mě to. Velmi pozitivní je, že dnes nevidíme na conech video. Není to maličkost. Jeden čas byly cony doslova zavražděny videem. Těm lidem, co na video čuměli, se říkalo šediváci. To jste přijeli na con, tam byl deset televizorů s videem.

AZ: Všichni koukali na Star Wars a na Neffa, který to tam simultánně překládal.

ON: Jo, a jinak se tam nedělo nic! Ti lidé si nepovídali, kašlali na program conu, všichni koukali na video. To je skvělé, že to teď není. Je fakt, že je tady je taková subkultura těch, kdo hrají kartičky. (Smích) Jsou našťěstí zticha a nikoho neotravují, sedí v nějaké té jídelně a mastěj ty legendy. Jsou to roztomilí lidé. Vůbec té hře nerozumím.

AZ: Zrovna včera jsi byl u toho, jak jsme si kladli otázku, kam dál. Uvažovali jsme o programové náplni příštího Parconu, který bude v Chotěboři a vlastně jsme si domlouvali, co bychom od toho chtěli.

Přece jenom ty cony jsou hodně pasivní. Sled nějakých programů, víceméně podařených, někte-

ré více, některé méně. Lidé, kteří tam sedí, vlastně jen akceptují něco, co někdo vymyslí, eventuálně pak následuje nějaká debata, což je dobrá věc. Ohromně významné jsou pochopitelně – a to je myslím hlavní smysl těch conů – osobní kontakty. Lidé se sejdou a můžou si povídat. Včera jsme tu klábosili do půl páté do rána, to je skvělé.

Chtělo by to něco neočekávaného, nějaký happening. Tenkrát například – jak jsem vyprávěl o tom, jak jsme seděli U Zdeničky a vymýšleli con – jsem věděl od Nesvadby, že ke každému conu patří maškarní ples. Skutečně jsme se o maškarní ples pokusili. Myslím, že to bylo také v Pardubicích, to by ti někdo řekl přesně, ale zajímavý bylo, že snad jen pět lidí tam přišlo v maskách. Nezbytný Honza Pavlík tam byl coby kapitán Kirk, Carola Biedermannová se nabarvila namodro podle Páralova románu, ale masivně nebyli lidé ochotní se exponovat a tranvestovat! Ukázalo se, že jsou plaší a málo agresivní v sebeprojekci a sebe prezentaci. Domnívám se, že by měl být směr a smysl těch conů – uvolňovat spontaneitu a kreativitu všech lidí, kteří tam přijdou.

AZ: Trochu nabourat pasivitu, aby každý byl spíš tvůrcem conu než pasivní účastník.

ON: Ano, to myslím, že by mělo být. Byly už takové náznaky. Tak třeba na Parconu v Košicích (v Banské Bystrici – pozn. -jtp-) Egon Čierny pořádal magické představení na fotbalovém hřišti. Byly tam šílené mraky komárů a to byl jediný con, kde byl živý striptýz! Tedy jenom do kalhotek, do pasu – ale bacha, žádná amatérina, byla to profesionální striptérka. No a ti lidé, co tam Egonovi asistovali byli trošku členy toho magického chóru.

Nebo na Parconu v Olomouci, tam jsme o půlnoci jsme oživovali v cihelně Golema. To byl nástín toho, co mám na mysli: happening na symbolickém, snadno pochopitelném principu. Mohli bychom vymyslet něco velmi jednoduchého se silným emočním nábojem, na co by se pak vzpomínalo, o čem by se dalo vyprávět. Zřejmě se na něčem takovém uradíme. Někaké nápady se už nad ránem rodily, nemá smysl je prozrazovat, ale dívám se na to optimisticky.

Pokračování příště.

*Ptal se Pavel -BVer- Šuchmann.
Diktafon zapůjčil Jiří -Pes- Pelech.*

VĚDA A TECHNIKA V PUTNĚ

Hledač vody

S krátkým odkladem odstartovala v úterý 6. ledna opět po delší době sonda směřující k Měsíci. Jmenuje se Lunar Prospector a vyslal ji americký NASA. Jedná se o jeden z čistě vědeckých projektů s relativně nízkými náklady, jehož hlavním úkolem je ověřit, zda se skutečně na jižním pólu Měsíce nachází kráter plný ledu, který v roce 1969 objevila sonda Clementine. Protože bude sonda zhruba rok kroužit kolem Luny v pátrání po ledu, může zároveň zmapovat její povrch, a tím zjistit vhodná místa k jejímu dalšímu průzkumu. Bude také zkoumat gravitační a magnetická pole a strukturu měsíční kůry. Povrch Měsíce bude snímat nejdříve z výšky 100 km a nad vytipované oblasti klesne až na 10 km nad povrch.

Za zmínku stojí i poněkud neobvyklý náklad, který je ukryt v nitru sondy. Ve speciální hliníkové schránce totiž s Lunar Prospektorem putuje zhruba 30 g popela Eugena M. Shoemakera. Schránka je zabalena do mosazné folie s obrázky komety Hale-Bopp a meteorického kráteru v Arizoně a verši ze Shakespearova Romea a Julie. Tento ast-

ronom – mimo jiné též spoluobjevitel komety Shoemaker-Levy – snil o Měsíci celý svůj život, zdravotní stav mu ovšem nedovolil účast v programu letu člověka na Měsíc. A tak se alespoň část jeho ostatků stane prvními lidskými pozůstatky spočívajícími na jiném vesmírném tělese. Sonda má totiž koncem tohoto tisíciletí dopadnout na měsíční povrch.

Protože stát věnuje na výzkum vesmíru stále méně peněz, spolupracují vědci v tomto případě s komerčními organizacemi, které už dokonce vlastní na mysu Canaveral na Floridě vlastní odpařovací rampu. Hlavním komerčním účastníkem tohoto projektu je Lockheed Martin.

Jak už to u NASA v současnosti chodí, vše potřebné se nejrychleji a nejpřesněji dozvíte na internetové adrese „<http://lunar.arc.nasa.gov>“, která je věnována jen a jen této konkrétní výpravě. Můžete zde průběžně sledovat denní zprávy o misi či záznam spektakulárního nočního startu. A samozřejmě, že zde najdete i odpovědi na všechny otázky, které se k tomuto projektu nějak vztahují.

Na popud SeŠ stručně vytáhl -jtp-

TAJEMSTVÍ V PUTNĚ

Mikrotunely

Současná fyzika přijímá ohraničení našeho světa skrze délku, šířku, výšku a čas. Zdá se však, že existuje i jiná realita, která je našim smyslům nepřístupná, stejně jako by byla naše realita nepřístupná bytostem žijícím ve dvourozměrném prostoru.

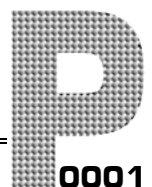
Existence tzv. jiné reality byla již popsána matematickými vzorci. Podle hypotézy prof. Johna Whellera z Princetonské univerzity v USA je tzv. jiná realita spojená s naším světem prostřednictvím jakýchsi mikrotunelů, které mají jistou analogii v existenci černých a bílých děr ve vesmíru. Z výpočtů amerického vědce vyplývá, že průměry mikrotunelů jsou obvykle 10 až 33 cm. Mikrotunely se objevují neustále v naší realitě, trvají jen krátce, poté mizí a tvoří se opět na jiném místě.

Objasňují tunely pana Whellera záhadná mizení lidí, zvířat a dopravních prostředků? Fyzici tvrdí, že z hlediska kvantové fyziky tyto mikrotunely nemohou mít naprosto žádný vliv na větší objekty, a že neznamenaají naprosto žádné ohrožení pro lidstvo. Mikrotunely jsou příliš malé a příliš rychle za-

nikají, než aby nás mohly přenést do tzv. jiné reality.

Ne všichni vědci jsou však s tímto tvrzením spokojeni. M. Visser z Univerzity v St. Louis je přesvědčen, že kromě mikrotunelů vznikají i mnohem větší tunely. V jistých blíže nám neznámých podmínkách dochází ke vzniku gigantických tunelů, které jsou jakousi pastí pro všechny, kteří se v daný okamžik nacházejí v působnosti tohoto tunelu a jsou „vysáti“ a přeneseni do tzv. jiné reality. Z popsaných případů rovněž vyplývá, že u některých osob i zvířat došlo pouze k jednostrannému a jednosměrnému přenesení bez návratu, u jiných došlo k návratu.

Co se děje s lidmi během přenášení do tzv. jiné reality? Vědci zpracovali hypotézu, podle které dochází nejdříve k dematerializaci objektu na nejmenší částičky hmoty. Jaké to ve skutečnosti jsou, to doposud nikdo neví. Vědci se zatím dostali ke kvarkům, to však ještě neznamenaá, že se jedná o skutečně

nejmenší částěčku hmoty. Poté dochází k průchodu tzv. tunely času a opětovné materializaci konkrétního objektu.

David Bohm, slavný anglický fyzik, tvrdí, že tyto objekty ve skutečnosti nejsou dematerializovány a přenášeny, nýbrž že se vlastně tvoří zcela nový

objekt. Tunely času se objevují při všech živých bytostech v jejich tzv. biogravitacích polích.

Američtí fyzici prof. J. Sarfatti a prof. F. Wolf jsou přesvědčeni, že vysoce duchovně vyvinutí lidé dokáží tyto mikrotunely tvořit ve svých gravitačních polích kdykoli si to přejí a přenášet touto cestou, nazvanou teleportace, vše, co se jim umane.

ZT podle MEDIUM 11/1997

POČÍTAČE V PUTNĚ

R. A. Heinlein a počítače v knize Dvojník

Heinleinův vztah k počítačům je docela zajímavý. Ví o nich, bere je v úvahu, ale zcela evidentně si nedokáže představit, jak hodně se rozšíří a k čemu všemu se budou používat. Jeho pohled je dán, samozřejmě, také tím, že kniha Dvojník byla poprvé vydána v roce 1956.

Není příliš jasné, zda Heinlein uvažoval o tom, že kosmické lodě budou řízeny počítači. Při popisu rakety se totiž o počítači nezmiňuje a píše pouze:

„Na velitelském můstku byli dva muži; první z nich ležel v jednom z akceleračních lůžek a hrál si s kontrolkami, druhý dělal cosi se šroubovákem.“ (str. 33)

Start rakety se prováděl pomocí velkého červeného knoflíku. K řízení se používala řídicí páka a pilot si přitom mohl i zapálit cigaretu. To je asi tak vše, co se čtenář o řízení kosmických lodí dozví. O počítačích ani zmínka.

Rozhodně si již Heinlein dokázal představit použití počítačů pro evidenci dat:

„Řeknu vám jen tolik: vložili jsme do centrálního evidenčního počítače v Haagu sadu osobních údajů a ten je pak porovnal s charakteristikami všech žijících profesionálních herců.“ (str. 39)

Tady je vidět, že Heinleinovy představy o možnosti počítačů byly zcela nereálné a že si neuvědomoval problémy, které zpracování dat na počítači přináší.

Zřejmě však bylo nad jeho možnosti předpokládat, že by si pan Bonforte mohl na nějakém počítači ukládat data pro osobní potřebu. Byly tu k dispozici fotografie, filmové záznamy, deníky, poznámky a jako vrchol všeho tzv. farleyfile. To byla kartotéka obsahující údaje o téměř všech lidech, s nimiž se pan Bonforte kdy setkal. Farleyfile je seznam lidí. „Každý záznam obsahoval o

dané osobě ty informace, které Bonforte získal při osobním rozhovoru s ní. Bylo tam všechno, i sebevýznamnější maličkosti. Drobnosti byly vlastně na celé kartotéce to nejdůležitější: jména a přezdívký manželek, dětí i domácích zvířat, záliby, oblíbená jídla a nápoje, předsudky, výstřednosti. Následovalo místo, datum a okolnosti každého setkání s danou osobou, včetně krátkého Bonfortova komentáře.“ (str. 121)

„Farley byl politický poradce kdysi ve dvacátém století, myslím, že pracoval pro prezidenta Eisenhowera. Metoda archivování osobních dat, kterou vynalezl, znamenala v politice stejnou revoluci jako německé použití maršálské hole ve válčnictví.“ (str. 121)

Dnes by taková kartotéka měla bezpochyby formu databáze na počítači.

Poslední zmínka o počítačích se týká zpracování výsledků voleb. Autor si však ani tuto činnost nedovedl představit bez logaritmického pravítka. Možnost kapesní kalkulačky nebo osobního počítače pro něj byla nepředstavitelná:

„Rog měl před sebou rozložený velký papír pokrytý složitými schémata a Dak se po jeho boku oháněl logaritmickým pravítkem. Nejméně tucet největších elektronických mozků v sluneční soustavě dělalo té noci totéž, ale Rog dával přednost vlastním odhadům.“ (str. 182)

Logaritmické pravítko je zkrátka v Heinleinově představě nezbytným nástrojem každého, kdo potřebuje něco rychle vypočítat.

Je jasné, že Heinleinovy představy o počítačích a jejich možnostech byly určovány tím, co počítače v tehdejší době (r. 1956) uměly. Je ale zajímavé, jak v obecných rysech Heinlein předpokládá obrovské výkony počítačů, ale v konkrétním měřítku jsou jeho představy zcela neurčitě.

ZT

FANDOM V PUTNĚ

Na Dracy do Brna

Protože Dracon probíhal v prosinci, nešlo o něm na stránkách našeho věstníku poreferovat dříve než v 1. čísle tohoto roku. Nečekejte ovšem ode mě sáhodlouhou reportáž o jednotlivých přednáškách. Stejně jsem na všech nebyl.

Jak to tak vypadá, z Draconu se nám stává pořádný bumbříček. Už dávno mu nestačí prostory jednoho hotelu, takže někteří účastníci nalézají přístřeší v dalším hotelu stojícím u brněnské přehrady. Letos podle téměř věrohodných údajů navštívilo tuto akci zhruba 630 lidí, což řadí Dracon na 1. až 2. místo letošního žebříčku co do návštěvnosti. A došlo i na další novinky. Letos poprvé zavítal do Brna zahraniční host (občané SR nejsou v rámci čs. fandomu považováni za zahraniční) – polský spisovatel a publicista Rafał A. Ziemkiewicz, jemuž u nás k této příležitosti vyšla kniha (sbírka povídek nazvaná *Červené koberce, odměřený krok*). Kromě slavnostního křestu v pátek odpoledne v knihkupectví Černá planeta se poté R. Z. účastnil v rámci Draconu autogramiády a besedy, kde nastínil svůj pohled na Evropu blízké budoucnosti a kde náležitě vyzdvihl své autorské kvality.

U příležitosti Draconu vyšel také román Jana Jama Oščádala nazvaný *Emisar*. Autor však bohužel odjel z Brna ještě před začátkem plánované autogramiády.

Dalším zahraničním hostem byl uzbecký rodák Nalim Lidochaz, který žije trvale v exilu se slovenským občanstvím. Tento jazykovědec a archeolog se zabýval zejména otázkami výskytu Conana ve východních částech světa. Protože umí celkem dobře česky, nepotřeboval ani tlumočníka, takže se družně mohl bavit se všemi Draconisty.

Slavnostní ukončení se neslo v typicky draconském duchu, protože hlavní boss celé akce Pavel Mikuláščík vše zvládl za dvě minuty a poté předal slovo českému prezidentovi čs. fandomu, který se slzou v oku zavzpomínal na začátky sci-fistického hnutí v Brně, aby poté předal slovo V. Srpoňovi, který se vyjádřil ještě stručněji než P. M. v úvodu.

Další akce jsem sledoval dosti ledabyle, protože přednášky jsou jen jednou z částí podobných setkání. Hodně času také zabírá setkávání se starými známými a získávání nových, o pokojových dýchancích ani nemluvě. Zářným příkladem toho byli členové jednoho blíže nejmenovaného sdružení, kteří hrdě strávili celý con u stolku v baru.

Ale pokud mohu posoudit podle přednášek mnou navštívených, letošní ročník se nesl ve veselém duchu, kdy humor řečníků překlenoval všechny možné škály od suché ironie, přes klasický humor až po šílené úlety. Výjimkou snad bylo jen bratrstvo Pochmurná neděle, které už ze svých stanov podobné vylomeniny vyvádět nemůže.

Vše uplynulo tak rychle, že jsem se nenadál a musel jsem chvilku po probuzení zabalit všechny švestky (a nebylo jich jen pět, ale nejmíň dvacet) a vypadnout na tramvaj, protože jsem si neprozřetelně zakoupil jízdenku na autobus odjíždějící už za kuropění.

Závěrem mi nezbývá než dodat, že i tento ročník Draconu se – přes onu nešťastnou třináctku – vydařil a že jedinou pihou na kráse zůstává nedostatečná kapacita místností určených pro přednášky.

-jtp- pro IKARII.net (mírně upraveno)

HVĚZDY V PUTNĚ

Lednová hvězdná obloha

Zimní souhvězdí tvoří jedny z nejpůsobivějších obrazců, jaké můžeme pozorovat. Ve standardním okamžiku pozorování najdeme nejdůležitější souhvězdí v oblasti mezi jihem a jihovýchodem. Jejich střed představuje nebeský lovec **Orion** se svými nejvýraznějšími hvězdami **Betelgeuze** a **Rigel**. Orionův pás tvoří tři téměř stejně jasné hvězdy **Almitak**, **Almilam**, **Mintaka**. Mintaka leží téměř přesně na světovém rovníku, takže Orionovy hvězdy jsou zčásti na severní a zčásti na jižní obloze. Prodloužíme-li Orionův pás doprava nahoru, dostaneme se k **Aldebaranu**, nejjasnější hvězdě **Býka**. Hned vedle vpravo od něho uvidíme hvězdokupu **Hyády**, jejíž hvězdy jsou uspořádány do tvaru písmene V; ještě dál nalevo od něho uvidíme sedmihvězdný **Plejád** čili **Kuřátek**.

Téměř svisle nad sebou máme souhvězdí **Vozky** s jasnou hvězdou **Kapellou**. Nejjasnější hvězdu celé oblohy vůbec - **Síria**, najdeme tak, že

opět prodloužíme Orionův pás tentokrát vlevo. Je alfou **Velkého psa**. Vlevo od Orionu, nad **Síriem**, je poměrně jasná hvězda **Prokyon**, nejjasnější hvězda **Malého psa**. Ještě více na sever je dvojice hvězd **Kastor** a **Prolux** souhvězdí **Blíženci**.

Hvězdy **Kapella**, **Aldebaran**, **Rigel**, **Sirius**, **Prokyon** a **Pollux** (zpět **Kapella**) tvoří tzv. „Zimní šestiúhelník“. Touto částí nebe prochází také **Mléčná dráha**, která je ale v této oblasti poměrně nevýrazná.

Z planet upoutává největší pozornost **Jupiter** a **Saturn**. Jupiter dominuje večerní obloze Saturn je pozorovatelný po celou noc.

Chcete-li se o lednové obloze dozvědět více, navštivte naši hvězdárnu na *Veze (škola v ul. 17. listopadu v Mladé Boleslavi – pozř. redakce)* každé úterý od 17. hodiny.

Mgr. Josef Zabrádka

Obsah

Večer se sci-fi - prosinec + úvodník	1
POVÍDKY	
ALLEN STEELE: DOBLINOVA PŘEDNÁŠKA	2
RUBRIKY	
Rafał A. Ziemkiewicz: Červené koberce, odměřený krok.....	7
Robert A. Heinlein: Dvojník.....	7
Allen Steele: All-American Alien Boy	8
Dan Simmons: The Hollow Man	9
Neal Stephenson: Snow Crash	10
Nové knihy.....	11
Bibliografie – Allen Steele	16
Rozhovory.....	17
Věda a technika	21
Tajemství	21
R. A. Heinlein a počítače v knize Dvojník	22
Dracon 1997	23
Lednová hvězdná obloha	24

Putna / 1. číslo / 1998 / 1. celkem

Vydává: klub J. M. Trosky Mladá Boleslav pro své členy a příznivce.

Vychází: každou 2. středu v měsíci.

Náklad: několik málo výtisků.

Toto číslo vyšlo: 14. 1. 1998.

Uzávěrka příštího čísla: 4. 2. 1998.

©1998 SF klub J. M. Trosky MB

Zpracovalo: DTP studio PES

Redakční rada:

prezident:	Jiří T. Pelech
viceprezident:	Zdeněk Töpfer
sekretář:	Zdeněk Randa
technik:	Slavoj Ševců

Adresa: Zdeněk Töpfer, V Rokli 154
293 01 Mladá Boleslav

emajl: putna@vecnost.cz

Internet: http://putna.vecnost.cz